

Valsts akciju sabiedrība
"Latvijas dzelzceļš"

Konsolidēts neauditēts
2024.gada pārskats

SATURS

INFORMĀCIJA PAR KONCERNA MĀTES SABIEDRĪBU.....	3
VADĪBAS ZIŅOJUMS	5
KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI	16
KONSOLIDĒTAIS PEĻŅAS VAI ZAUDĒJUMU PĀRSKATS	16
KONSOLIDĒTAIS APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS	17
KONSOLIDĒTAIS PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI	18
KONSOLIDĒTAIS PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS	20
KONSOLIDĒTAIS NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS.....	21
KONSOLIDĒTO FINANŠU PĀRSKATU PIELIKUMI	23

INFORMĀCIJA PAR KONCERNA MĀTES SABIEDRĪBU

Koncerna mātes sabiedrības nosaukums	LATVIJAS DZELZCEĻŠ
Koncerna mātes sabiedrības juridiskais statuss	Valsts akciju sabiedrība
Adrese	Emīlijas Benjamiņas iela 3, Rīga, LV-1547
Vienotais reģistrācijas numurs	40003032065
Reģistrācijas datums Uzņēmumu reģistrā	01.10.1991.
Reģistrācijas datums Komercreģistrā	10.09.2004.
Reģistrācijas vieta	Rīga
Komersanta reģistrācijas apliecības izdošanas datums	10.09.2004.
Akcionārs	Latvijas Republika (100%)
Kapitāla daļu turētājs	Latvijas Republikas Satiksmes ministrija Emīlijas Benjamiņas iela 3, Rīga, LV-1743
Pārraudzības institūcija	Sabiedrības padome
Padome	Andris LIEPIŅŠ, padomes priekšsēdētājs no 07.06.2024., padomes priekšsēdētāja vietnieks līdz 06.06.2024. Reinis CEPLIS, padomes loceklis Andis VEINBERGS, padomes loceklis no 12.02.2025.
Pārvaldes institūcija	Sabiedrības valde
Valde	Artis GRINBERGS, valdes priekšsēdētājs no 10.06.2024. Rinalds PĻAVNIEKS, valdes loceklis no 10.06.2024., valdes priekšsēdētājs līdz 10.06.2024. Mārtiņš KĒŅĪS, valdes loceklis no 01.07.2024. Vita BALODE-ANDRŪSA, valdes locekle līdz 10.06.2024.
Revidenta nosaukums, adrese un atbildīgā zvērinātā revidente	KPMG Baltics SIA reģistrācijas Nr. 40003235171 LZRA komercsabiedrības licence Nr.55 Roberta Hirša iela 1, Rīga, LV-1045 Latvija Atbildīgā zvērinātā revidente Armine Movsisjana Sertifikāts Nr. 178
Pārskata gads	2024. gada 1. janvāris – 2024. gada 31. decembris

Meitas sabiedrības

SIA "LDZ CARGO"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788421
Adrese	Dzirnavu iela 147, k-1, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2024. – 31.12.2024.
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788351
Adrese	Vilhelma Purvīša iela 21, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2024. – 31.12.2024.
SIA "LDZ Loģistika"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003988480
Adrese	Dzirnavu iela 147, k-2, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2024. – 31.12.2024.
SIA "LDZ apsardze"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003620112
Adrese	Zasas iela 5-3, Rīga, LV-1057
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2024. – 31.12.2024.
AS "LatRailNet"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40103361063
Adrese	Pērses iela 8, Rīga, LV-1011
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2024. – 31.12.2024.

VADĪBAS ZIŅOJUMS

PAR "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" KONCERNA SAIMNIECISKO DARBĪBU 2024. GADĀ

1. "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" KONCERNA RAKSTUROJUMS

"Latvijas dzelzceļš" koncerns (turpmāk tekstā – Koncerns) pārvalda publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru, sniedz dzelzceļa transporta pakalpojumus un ar tiem saistītus pakalpojumus.

Koncernā ietilpst: Koncerna mātes sabiedrība – valsts akciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš" (turpmāk tekstā – LDz), SIA "LDZ CARGO", SIA "LDZ ritošā sastāva serviss", SIA "LDZ apsardze", SIA "LDZ Loģistika", AS "LatRailNet".

LDz pamatkapitāls 2024. gada 31. decembrī ir 374 419,8 tūkst. EUR, kas sastāv no 374 419 791 akcijas. Visu akciju īpašnieks ir Latvijas Republika, un tās ir pilnībā apmaksātas. Valsts kapitāla daļas turētājs akciju sabiedrībā ir Satiksmes ministrija. 2024. gadā pamatkapitāls tika palielināts, atbilstoši Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra rīkojumam Nr. 1120 "Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" pamatkapitāla palielināšanu", ieguldot tajā valsts budžeta līdzekļus 46 798 155 EUR apmērā, lai nodrošinātu valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja (VAS "Latvijas dzelzceļš") finanšu līdzsvaru par 2022. gadu (nesegto daļu) un 2023. gadu.

Lai nodrošinātu Koncerna biznesa virzienu attīstību un konkurētspēju, ir izstrādāta vienota Koncerna stratēģija un mērķi, nodrošinot optimālu ražošanas un investīciju resursu sadalījumu starp biznesa virzieniem un Koncerna sabiedrībām, lēmumu pieņemšanas koordināciju un efektīvu to īstenošanas kontroli. LDz pārstāv Koncerna intereses starptautiskā līmenī.

LDz sniedz Dzelzceļa likuma 12.¹ panta pirmajā daļā minēto publiskās lietošanas dzelzceļa minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, pakalpojumu, kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas, vagonu tehniskās apkopes un apskates pakalpojumus, elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus, nomas pakalpojumus, informācijas tehnoloģiju pakalpojumus, elektronisko sakaru pakalpojumus, kā arī citus pakalpojumus. LDz kā muitas sadarbības partnerim, kas līdzdarbojas muitas risku novēršanā, ir piešķirts atzītā uzņēmēja, atzītā saņēmēja un atzītā nosūtītāja statuss, kā arī LDz ir saņēmis vispārējā galvojuma atļauju - atbrīvojumu no vispārējā galvojuma iesniegšanas.

LDz kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja īpašumā 2024. gada 31. decembrī ir sliežu ceļu tīkls ar izvērsto garumu 3 176,76 km, ieskaitot ar tiem tehnoloģiski saistītos staciju ceļus un pievedceļus, kā arī citi infrastruktūras objekti.

SIA "LDZ CARGO" veic kravu pārvadājumus Latvijas un Igaunijas teritorijā. SIA "LDZ CARGO" veic starptautisko un iekšzemes kravu, t.sk. bīstamo un negabarīta kravu, pārvadājumus, kā arī sniedz citus ar dzelzceļa kravu pārvadājumiem saistītus pakalpojumus. Sabiedrība konteineros un vagonos pārvadā plaša sortimenta kravas, gandrīz visus HKN (Harmonizēta kravu nomenklatūra) minētos kravas veidus. Kopš 2023. gada SIA "LDZ CARGO" ir reģistrēta filiāle Igaunijā.

SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" veic dzelzceļa ritošā sastāva tehnisko apkopi un remontus, lokomotīvu ekipēšanu un modernizāciju, sniedz maģistrālo kravas, manevru dīzeļlokomotīvu nomas pakalpojumus, lokomotīvu rezerves bāzes uzturēšanas pakalpojumus un nodarbojas ar degvielas tirdzniecību. Sabiedrība sniedz arī nesagraujošās kontroles laboratorijas pakalpojumus un nodarbojas ar ritošā sastāva rezerves daļu tirdzniecību.

SIA "LDZ Loģistika" darbības virziens ir intermodālu loģistikas piedāvājumu mārketingu un pārdošana, piesaistot Latvijas tranzīta nozarei jaunus klientus, tādā veidā sekmējot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu.

SIA "LDZ apsardze" sniedz dažādu objektu un dzelzceļa kravu fiziskās apsardzes pakalpojumus, projektē un montē dažādas apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmas, kam ekspluatācijas laikā veic tehnisko apkopi un uzturēšanu, kā arī veic saņemto trauksmes signālu monitoringu.

AS "LatRailNet" ir dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja. Šī sabiedrība nodrošina šādas būtiskās funkcijas: lēmumu pieņemšanu par jaudas sadali, vilcienu ceļu iedalīšanu, tai skaitā gan par piekļuves noteikšanu un novērtēšanu, gan par atsevišķu vilcienu ceļu iedalīšanu, lēmumu

pieņemšanu par infrastruktūras maksām, tai skaitā maksas noteikšanu un iekasēšanu, kā arī citas funkcijas, kas tiesību aktos ir deleģētas infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicējam.

Lai pilnveidotu labas korporatīvās pārvaldības praksi un attīstītu izpratni par sociālo atbildību Koncernā, kā arī nostiprinātu ilgtspējīgu un vienlaikus inovatīvu domāšanu tradīcijām bagātajā dzelzceļa nozarē, kopš 2016. gada LDz gatavo ilgtspējas pārskatu, turklāt par 2024.gadu pirmo reizi tiks sagatavots Koncerna ilgtspējas pārskats.

Tāpat Koncerna sabiedrības ar sniegumu ilgtspējas jomā ik gadu piedalās Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta organizētajā Ilgtspējas indeksa novērtējumā. 2024. gadā Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta organizētajā Ilgtspējas indeksa novērtējumā, Koncerna uzņēmumiem VAS "Latvijas dzelzceļš", SIA "LDZ ritošā sastāva serviss", SIA "LDZ apsardze", piedaloties kopīgi, izdevies sasniegt platīna kategorijas novērtējumu. SIA "LDZ CARGO", kas indeksa vērtējumā startēja atsevišķi, arī ir saņēmusi platīna novērtējumu.

Nemot vērā kravu pārvadājumu tendences, 2024. gadā turpinājās iepriekšējos gados uzsāktā Koncerna sabiedrību procesu pārskatīšana, kuru ietekmē samazinājās arī darbinieku skaits.

2024. gadā *Koncerna* vidējais darbinieku skaits ir 5 742 darbinieki, salīdzinājumā ar 2023. gadu tas ir samazinājies par 477 darbiniekiem.

2. SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTI

Koncerna konsolidētie ieņēmumi 2024. gadā ir 233 738 tūkst. *euro* (EUR). Salīdzinot ar 2023. gadu, konsolidētie ieņēmumi ir samazinājušies par 29 791 tūkst. EUR jeb 11,3%.

2024. gadā LDz publiskās lietošanas infrastruktūra ir izmantota, lai pārvadātu 19 445 tūkst. pasažieru, veicot 7 608 tūkst. vilcienu-km (t.sk. SIA "Gulbenes-Alūksnes bānītis" – 48,4 tūkst. vilcienu-km un UAB "LTG Link" – 56,2 tūkst. vilcienu-km), un 11 467 tūkst. tonnu kravas, veicot 2 509 tūkst. vilcienu-km.

2024. gadā vilcienu-km skaits (ieskaitot tehnoloģiskos vilcienu-km, bet bez LDz pašu vajadzībām veiktajiem vilcienu-km) salīdzinājumā ar 2023. gadu kopumā ir palielinājies par 3,6%, t.sk. pasažieru pārvadājumos - par 16,3%, bet kravu pārvadājumos vilcienu-km skaits ir samazinājies par 22,2%.

Platsliežu dzelzceļa līnijās 2024. gadā AS "Pasažieru vilciens" pārvadāto pasažieru skaits sasniedza 19 445 tūkst., salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pasažieru skaits ir pieaudzis par 13,5%.

Kravu pārvadājumu apjoms 2024. gadā ir 11 467 tūkst. tonnas, kas ir par 4 169 tūkst. tonnām jeb 26,7% mazāk nekā 2023. gadā, kad tika pārvadātas 15 636 tūkst. tonnas.

Lielākais īpatsvars kravu pārvadājumos ir importa pārvadājumiem, kas veido 62,0% no kopējiem pārvadājumiem. To apjoms 2024. gadā ir 7 111 tūkst. tonnu, salīdzinājumā ar pagājušo gadu tas ir samazinājies par 26,2%.

2024. gadā būtiskāko pārvadājumu daļu veido graudi, graudu pārstrādes produkti, sēklas un augļi (43,1%) un naftas un naftas produktu pārvadājumi (19,2%). Kopējā pārvadājumu apjomā minerālmēslu pārvadājumu īpatsvars ir 5,3%, koksnes un tās izstrādājumu pārvadājumu īpatsvars – 3,5%, un akmeņogļu pārvadājumu īpatsvars – 1,3%, pārējo kravu īpatsvars ir 27,6%.

Dzelzceļa kravu pārvadājumi Latvijas Republikā pārsvarā notiek no valsts austrumu robežām uz Latvijas trīs lielākajām ostām – Rīgu, Ventspili un Liepāju caur Latvijas austrumdaļas lielajiem dzelzceļa mezgliem Daugavpilī un Rēzeknē, veidojot Austrumu – Rietumu tranzīta koridoru, kas savienots ar dzelzceļa līniju starp valsts Ziemeļu – Dienvidu robežām, un savā starpā savienots arī ar reģionālām līnijām.

Koncerna zaudējumi pēc nodokļiem ir 7 794 tūkst. EUR, salīdzinājumā ar 2023. gadu zaudējumi ir palielinājušies par 4 563 tūkst. EUR.

Koncerna konsolidētais pašu kapitāla apjoms 2024. gada 31. decembrī ir 384 435 tūkst. EUR, kas ir par 7 794 tūkst. EUR mazāk nekā 2023. gada 31. decembrī.

Koncerna sabiedrības ievēro piesardzīgu likviditātes riska vadību, nodrošinot, ka ir pieejami atbilstoši kredītresursi saistību nokārtošanai noteiktajos termiņos. 2024. gada 31. decembrī Koncerna apgrozāmie līdzekļi pārsniedz tā īstermiņa saistības par 22 727 tūkst. EUR, kā rezultātā kopējā likviditāte - apgrozāmie līdzekļi pret īstermiņa saistībām - ir 1,2. Īstermiņa saistībās ir iekļauti nākamo periodu

ieņēmumi 15 758 tūkst. EUR, kas saistīti ar Eiropas Savienības (ES) projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, tāpēc ir zema riska iespēja, ka šo saistību segšanai būs nepieciešami finanšu līdzekļi. Kopējās likviditātes rādītājs, neieklaujot nākamo periodu ieņēmumus, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, ir 1,5. 2024. gada 31. decembrī un 2025. gada sākumā nevienam aizņēmumam nav bijušas rādītāju neizpildes.

Neskatoties uz kravu pārvadājumu apjomu samazināšanos, Koncerns turpināja nodrošināt infrastruktūras un pakalpojumu sniegšanas kvalitāti un atbilstošu drošības līmeni. Kopējais Koncernā izpildīto kapitālieguldījumu apjoms 2024. gadā sasniedza 63 612 tūkst. EUR (bez Koncerna ietvaros veiktajiem kapitālieguldījumiem). Finanšu resursi ieguldīti pamatlīdzekļu atjaunošanā, modernizācijā un iegādē, nemateriālajos ieguldījumos, kā arī jaunu objektu būvniecībā. No tiem nozīmīgākie:

- LDz kapitālieguldījumu apjoms 2024. gadā ir 58 873 tūkst. EUR. Infrastruktūras attīstībā ieguldīti 41 660 tūkst. EUR, no tiem 1 863 tūkst. EUR ieguldīti inovatīvo tehnoloģiju ieviešanā, 39 797 tūkst. EUR - pārējā attīstībā. Atjaunošanā ieguldīti 17 213 tūkst. EUR, no tiem 15 011 tūkst. EUR ieguldīti kapitālajā remontā, 1 492 tūkst. EUR - esošo IT sistēmu atjaunošanā, 710 tūkst. EUR ieguldīti tehnoloģisko iekārtu iegādē sliežu ceļu remontam un uzturēšanai, kā arī iekārtās turpmākai informācijas sistēmu un sakaru līdzekļu attīstībai un nemateriālajos aktīvos.
- SIA "LDZ CARGO" kopējais izpildīto kapitālieguldījumu apjoms 2024. gadā sasniedza 4 684 tūkst. EUR, kas ieguldīti pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu atjaunošanā, modernizācijā un iegādē. SIA "LDZ CARGO" 2024. gadā veica ieguldījumu divu ČME3 sērijas lokomotīvu galvenajā remontā 838 tūkst. EUR apmērā un 230 vagonu kapitālajā remontā – 3 723 tūkst. EUR apmērā.
- SIA "LDZ apsardze" kopējais izpildīto kapitālieguldījumu apjoms 2024. gadā sasniedza 55 tūkst. EUR, kas tika ieguldīti pamatlīdzekļu atjaunošanā, modernizācijā un iegādē, visi kapitālieguldījumi tika finansēti no pašu līdzekļiem.

Nepabeigtajā celtniecībā iekļauti LDz investīciju projektiem iegādātie materiāli 1 070 tūkst. EUR apmērā.

3. MĒRĶI UN TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

Samazinoties kravu pārvadājumu apjomiem, turpinās darbs pie Koncerna darbības efektivitātes veicināšanas, pārskatot biznesa, organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, lai palielinātu Koncerna saimnieciskās darbības efektivitāti un samazinātu izmaksas, kā arī nodrošinātu Koncerna konkurētspējīgu un ilgtspējīgu darbību nākotnē.

Tā kā ievērojama izmaksu daļa ir saistīta ar darbinieku resursiem - darba samaksas izmaksām, pārskatot organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, 2025. gadā turpināsies iepriekšējos gados uzsāktā Koncerna darbinieku skaita optimizācija.

Lai veicinātu Koncerna biznesa modeļa īstenošanu, Koncerna sabiedrībām ir izstrādāti biznesa plāni līdz 2025. gadam un rīcības plāni laika posmam līdz 2025. gadam.

Koncerna biznesa modelis ir balstīts uz tā rīcībā esošajiem aktīviem – kvalitatīvu infrastruktūru, kompetentu komandu un ilggadēju pieredzi, vienlaikus būtiski paplašinot Koncerna jau esošās darbības jomas, attīstot ekspedīcijas darbību, t.sk. jūras ekspedīciju, autotransporta ekspedīciju, noliktavu pakalpojumus, papildus pēcapstrādes pakalpojumu u.c.

Kravu pārvadājumu un loģistikas biznesa virziena nākotnes prioritātes – kravu pārvadājumi, specializētas kravas, cieša sadarbība ar ostu pārvaldēm un ostu termināļiem, vienots loģistikas piedāvājums.

Lai kāpinātu Koncerna sabiedrību darbības efektivitāti un produktivitāti, arī turpmāk akcents tiks likts uz cilvēkresursu un materiālresursu bāzes pārdomātu izmantošanu, samazinot izmaksas. Līdz ar to arī turpmāk tiks pārskatīti tehnoloģiskie procesi, veicamās funkcijas, kā arī izvērtētas Koncerna pārvaldības iespējas.

LDz un visa valsts transporta un loģistikas nozare tieši konkurē ar tuvākajām kaimiņvalstīm – Lietuvu un Igauniju – par pārvadājumu piesaisti Latvijas tranzīta koridoram. Infrastruktūras pakalpojumu

efektivitāte būs viens no izšķirošajiem faktoriem konkurences cīņā par kravu pārvadājumiem pa dzelzceļu.

2025. gadā Koncerna galvenās prioritātes un mērķi būs saistīti ar uzņēmumu darbības efektivitātes būtisku palielināšanu un finanšu līdzsvara atgūšanu un nostiprināšanu, kā arī ar jaunizstrādāto organizatorisko un tehnoloģisko procesu ieviešanu un nostabilizēšanu.

Līdz ar Koncerna darbības virzienu pārskatīšanu un efektivitātes veicināšanu 2025. gadā būtiska uzmanība tiks pievērsta mērķa tirgu un kravu segmentu diversifikācijai, piesaistot kravu pārvadājumus jaunus tirgos, izstrādājot jaunus pakalpojumus u.c.

Līdz ar šiem mērķiem Koncerns aktīvi strādās arī pie pasažieru vajadzībām nepieciešamās ērtas un efektīvas infrastruktūras attīstības, kā arī nemainīgi rūpēsies par drošības veicināšanu pie un uz sliežu ceļiem.

Nemot vērā 2024. gadā notikušos intensīvos pārmaiņu procesus, Koncerna vadības komanda nodrošinās efektīvu finanšu un personāla vadību, kā arī īstenos visaptverošu un caurspīdīgu komunikāciju gan uzņēmuma iekšienē, gan ar klientiem, sadarbības partneriem, iesaistītajām pusēm un plašu sabiedrību.

- **VAS “Latvijas dzelzceļš”** stratēģija un rīcības plāns akceptēts ar 05.07.2021. *Latvijas dzelzceļa* valdes lēmumu Nr.VL-34/240, un apstiprināts ar *Latvijas dzelzceļa* padomes 14.07.2021. lēmumu Nr. PA1.2./8-6.

Ar Ministru kabineta 06.06.2021. rīkojumu Nr. 421 VAS “Latvijas dzelzceļš” vispārējais stratēģiskais mērķis tika apstiprināts sekojošā redakcijā - Nodrošināt efektīvu, drošu un ilgtspējīgu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu, piedāvājot arī konkurētspējīgus loģistikas, dzelzceļa ritošā sastāva remonta un apkopes, stratēģiski svarīgu objektu apsardzes pakalpojumus, sekmējot videi draudzīgu dzelzceļa pārvadājumu attīstību.

2021. gadā izstrādāta un ar 2021. gada 1. marta LDz valdes lēmumu Nr. VL-9/95 apstiprināta un 18.03.2021. padomes lēmumu Nr. PA1.2.13-13 zināšanai pieņemta “VAS “Latvijas dzelzceļš” koncepcija infrastruktūras attīstībai 2021 – 2035”, kas ietver infrastruktūras un ar to saistīto LDz darbības aspektu aprakstu un ieskicē LDz stratēģiskās attīstības vīziju un tās būtiskākos virzienus, kas tieši atainojas izstrādātajā LDz vidēja termiņa darbības stratēģijā, uz infrastruktūras attīstību un modernizāciju vērstajos projektos u.c. dokumentos.

VAS “Latvijas dzelzceļš” aktīvi līdzdarbojas Indikatīvā dzelzceļa infrastruktūras attīstības plāna projekta izstrādē Satiksmes ministrijā. Indikatīvais plāns ir arī priekšnosacījums ES fondu 2021-2027 līdzekļu pieejamībai dzelzceļa infrastruktūras projektiem. 2024. gadā jautājums par Indikatīvā dzelzceļa infrastruktūras pārvaldības plāna apstiprināšanu Ministru kabinetā netika atrisināts, ir plānots to apstiprināt 2025. gada laikā.

VAS “Latvijas dzelzceļš” būtiskas investīcijas dzelzceļa infrastruktūras modernizācijā un attīstībā veic ar ES fondu atbalstu.

ES fondu plānošanas perioda 2014. –2020. gadam Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "Ilgtspējīga transporta sistēma" 6.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt konkurētspējīgu un videi draudzīgu TEN-T dzelzceļa tīklu, veicinot tā drošību, kvalitāti un kapacitāti" 6.2.1.2. pasākuma "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija un izbūve" ietvaros projekts "Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava–Mangaļi–Ziemeļblāzma modernizācija" būvdarbi pabeigti 15.12.2023. 20.06.2024. no Centrālās finanšu un līgumu aģentūras saņemts apstiprinājums, ka Eiropas Savienības fonda projekta Nr. 6.2.1.2/16/I/001 "Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava –Mangaļi–Ziemeļblāzma modernizācija" īstenošana ir pabeigta. Projekta ietvaros ir paaugstināta caurvedes spēja, izbūvēti otrie sliežu ceļi posmā Mangaļi–Ziemeļblāzma, modernizēta signalizācijas sistēma, kā arī paaugstināta drošība, izbūvējot divlīmeņu šķērsojumus gājējiem. Projekta mērķi ir pilnībā sasniegti.

Ģeopolitiskā situācija, tehnisko risinājumu saskaņošana ar trešajām pusēm, kā arī citi neparedzami apstākļi radīja būtisku ietekmi uz būvniecības termiņu izpildi projektos "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija" un "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai".

Minēto apstākļu dēļ projektu ietvaros noslēgtie līgumi tika pagarināti un projekti posmoti starp diviem ES fondu plānošanas periodiem, t.i. 2014.-2020. gada un 2021.-2027. gada plānošanas

periodiem atbilstoši 19.12.2023. pieņemto Grozījumu Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 404 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "Ilgtspējīga transporta sistēma" 6.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt konkurētspējīgu un videi draudzīgu TEN-T dzelzceļa tīklu, veicinot tā drošību, kvalitāti un kapacitāti" 6.2.1.2. pasākuma "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija un izbūve" īstenošanas noteikumi" 4. punktam.

2024. gada 14. oktobrī ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru tika parakstīts "Līgums par Eiropas Savienības fonda projekta "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija, 2. posms" īstenošanu Nr. 3.1.1.3/1/24/I/001, projekta īstenošanas termiņu nosakot ne ilgāk kā līdz 2026. gada 31. decembrim. Līdz 2024. gada beigām pagaidu ekspluatācijā nodotas 31 dzelzceļa stacijas un pieturas punkti.

2024. gada 24. oktobrī ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru tika parakstīts "Līgums par Eiropas Savienības fonda projekta "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai, 2. posms" īstenošanu Nr. 3.1.1.3/1/24/I/002, projekta īstenošanas termiņu nosakot ne ilgāk kā līdz 2026. gada 31. decembrim. Līdz 2024. gada beigām no 45 būvobjektiem nodoti ekspluatācijā 15 būvobjekti.

Vienlaicīgi, Satiksmes ministrija sadarbībā ar esošā 1520 mm sliežu platuma tīkla infrastruktūras pārvaldītāju VAS "Latvijas dzelzceļš" un Rail Baltica projekta ieviešējorganizācijām – RB Rail AS un sabiedrību ar ierobežotu atbildību "EIROPAS DZELZCEĻA LĪNIJAS" izstrādā Latvijas vienotā dzelzceļa tīkla attīstības priekšlikumus 2021.–2027. gada Eiropas Savienības daudzgadu budžeta periodam, kas ietver priekšlikumus dzelzceļa tīkla uzlabojumiem, modernizācijai konkurētspējīga pasažieru dzelzceļa transporta nodrošināšanai, kā arī priekšlikumus par nepieciešamajiem ieguldījumiem dzelzceļa infrastruktūrā, vienlaikus nodrošinot sinerģiju starp 1520 mm un Rail Baltica infrastruktūru, secīgi pārorientējot AF un Kohēzijas fonda līdzekļus 2021.-2027.gadam.

LDz proaktīvi ir uzsācis darbības vēl divu 2021.-2027. gada plānošanas perioda projektu sagatavošanā un ieviešanā - "Rīgas lidosta–Centrālā stacija–Daugavkrasti (RIX–RCS–Daugavkrasti) un dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija, paredzot modernizēt vēl 23 stacijas un pieturas punktus. 2024. gada ietvaros abos projektos uzsākta iepirkumu dokumentācijas gatavošana un publisko apspriežu izsludināšana, paredzot, ka līgums tiek slēgts finansējuma piešķiršanas gadījumā.

Projekts "Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos" atbilstoši LDz Valdes 31.10.2023. lēmumam Nr. VL-1.6/347-2023 un LDz Padomes 09.11.2023. lēmumam Nr. PA 1.2/14-10. ir izbeigts un līgums ar būvnieku no LDz puses laužts vienpusējā kārtā, jo uzņēmējs, ar kuru noslēgts līgums par būvdarbu veikšanu, nespēj izpildīt savas saistības un veikt būvdarbus.

Lai arī projekts "Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras projektos" tika izbeigts, tomēr nožogojumu izveide tiek realizēta vairākos citos projektos, tādējādi uzlabojot satiksmes drošību:

- 2023. gadā pabeigtā ES fondu līdzfinansētajā projektā "Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava–Mangaļi–Ziemeļblāzma modernizācija" ietvaros 2 km garumā izbūvēts nožogojums gājēju drošībai, ierobežojot brīvu piekļuvi publiskajai dzelzceļa infrastruktūrai;
- Projekta "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija" ietvaros nožogojumu ir izbūvēts Zemitānu stacijā un plānots izbūvēt pieturas punktā "Bolderāja";
- Projekta "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai" ietvaros līdz 2024. gada beigām no kopumā paredzētajiem 12,5 km nožogojuma ir izbūvēti 11,4 km, turpinās būvdarbi.

Turpinājās darbs pie projekta "Sadarbības dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs" īstenošanas sadarbībā ar Igaunijas uzņēmumu AS Eesti Raudtee. Projekts tiek īstenots ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta līdzfinansējumu un tas tika pabeigts līdz 2024. gada 31. decembrim, sagatavots projekta Beigu ziņojums un iesniegts LR Satiksmes ministrijā apstiprināšanai. Projekta mērķis ir nodrošināt minimālo obligāto informācijas apjomu un apmaiņu starp dzelzceļa uzņēmumiem (pārvadātājiem, infrastruktūras pārvaldītājiem, vagonu īpašniekiem). Projekta risinājumi paredz: (i) telemātikas aplikāciju pasažieriem un kravām ieviešanas iespēju analīzi (likumdošana; biznesa modelis; procesi; sistēmas arhitektūra); (ii) kopējas sistēmas koncepcijas izstrādi; (iii) reāllaika dzelzceļa transporta pārvaldības sistēmas prototipa ieviešanu; (iv) tehnisko specifikāciju izstrādi un sistēmu iegādi/ieviešanu.

Ir uzsākts Rīgas valstspilsētas/ piepilsētas dzelzceļa elektrificētā tīkla modernizācijas projekts, kurš tiek īstenots Atvaseļošanas un noturības instrumenta ietvaros. Projekta ietvaros kopumā paredzēts uzlabot bezemisiju dzelzceļa infrastruktūru Rīgas mezglā un līnijā Rīga–Tukums, kā arī paplašināt elektrificēto zonu Zaslauks–Bolderāja, nomainot un izbūvējot kontakttīklu, tādējādi nākotnē nodrošinot migrāciju uz 25 kV elektrifikācijas sistēmu, kas salīdzinājumā ar esošo 3.3 kV sistēmu ir daudz efektīvāka un ilgtspējīgāka.

Projekta iesniegums “Dzelzceļa tīkla modernizācija” iesniegts 30.11.2023. Atvaseļošanas mehānisma “1.1.1.1.i specifiskā atbalsta mērķa Konkurētspējīgs dzelzceļa pasažieru transports kopējā Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmā” projektu iesniegumu atlasei. 28.02.2024. noslēgts līgums ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru par Eiropas Savienības Atvaseļošanas fonda projekta Nr. 1.1.1.1.i.2/1/23//CFLA/001 ieviešanu “Dzelzceļa elektrificētā tīkla modernizācija un attīstība”. Investīcijas izdevumu attiecināmais termiņš ir 2026. gada 31. marts. Investīcijai pieejamais Atvaseļošanas fonda finansējums ir 72 700 tūkst. EUR, kas tiek sniegts grantu veidā. 2024. gada februārī noslēgts līgums par šī projekta būvniecību un būvuzraudzību un 2024. gadā uzsākti projektēšanas darbi.

- **SIA “LDZ CARGO”** (turpmāk arī - LDZ CARGO) aktīvi strādā, lai attīstītu kravu pārvadājumus kā Latvijas, tā arī kaimiņvalstu – Lietuvas un Igaunijas teritorijās, piedaloties konkursos, piesaistot jaunus klientus un piedāvājot jaunus maršrutus.

LDZ CARGO Igaunijas filiālē turpinās darbs pie kravu pārvadājumu attīstības Igaunijā. Kravu pārvadājumi tiek veikti gandrīz visā Igaunijas teritorijā. Lai optimizētu kravas vilcienu pārvadājumu organizācijas procesus, 2024. gada sākumā Igaunijas filiālē tika izveidota lokomotīvu vadītāju brigāde. Ir izstrādāta un ieviesta kravu pārvadājumu procesa bezpapīra tehnoloģija vietējā satiksmē Igaunijas teritorijā, izslēdzot papīra dokumentu izmantošanu. Turpinās tirgus izpēti, potenciālo klientu identificēšana un konkurētspējīgu piedāvājumu izstrāde.

Lai attīstītu kravu pārvadājumus Lietuvas teritorijā, noslēgts līgums ar “LTG INFRA” par Lietuvas publiskās dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu, saņemta atļauja 2TE116 sērijas lokomotīvu izmantošanai Lietuvas teritorijā, kā arī tiek veikti citi pasākumi sadarbības līgumu slēgšanai un klientu piesaistei.

Sabiedrība strādā pie jaunu IT risinājumu ieviešanas ar mērķi automatizēt esošos procesus un uzlabot resursu pārvaldību. 2024. gada trešajā ceturksnī tika veikta padziļināta Eiropas dzelzceļa pārvadātājiem piedāvāto IT risinājumu izpēti, LDZ CARGO pārstāvjiem padaloties starptautiskajā izstādē RailXchange (Ķelnē, Vācijā) un Innotrans (Berlīnē, Vācijā). Notikušas vairāku IT sistēmu prezentācijas un sagatavots pārskats par iespējamiem attīstības risinājumiem.

Tika izvērtētas lokomotīvu modernizācijas iespējas, veicot pārrunas ar ārzemju izstrādātājiem par speciāla aprīkojuma testēšanas iespējām, kas ļauj automatizēt lokomotīvu vadības un kontroles procesus.

2024. gadā turpinājās darbinieku datortehnikas modernizācija, kuras ietvaros uz jauniem tika nomainīti visi staciju darbinieku stacionārie datori, kas neatbilst mūsdienu tehnoloģiskajām prasībām. Datortehnikas modernizācija pozitīvi ietekmē gan energoresursu izmantošanu, gan arī darbinieku darba efektivitāti un darba apstākļus.

2024. gada 1. pusgadā tika sagatavotas SharePoint (LDZ CARGO iekšējā tīmekļa vietne) migrācijas prasības pārejai uz jaunu portālu. Pēc aktīviem izstrādes un testēšanas darbiem tika veikta pāreja uz jaunu LDZ CARGO iekšējo tīmekļa vietni, kas ļauj atteikties no novecojošā programnodrošinājuma un turpināt portāla modernizācijas darbus.

2024. gada pirmajā pusē Sabiedrība pievienojusies sociālajai iniciatīvai “Misija Nulle”, tādējādi apņēmoties ievērot un nodrošināt augstākos darba drošības standartus un rūpes par saviem darbiniekiem. Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta organizētajā Ilgtspējas indeksa novērtējumā LDZ CARGO jau piekto gadu pēc kārtas saņēmusi augsto Platīna kategoriju, atkārtoti pierādot, ka uzņēmums darbojas atbildīgi un ar ilgtermiņa perspektīvu, ievērojot vides, sociālos un ekonomiskos aspektus. Lai efektīvi samazinātu enerģijas patēriņu, izmaksas un mazinātu negatīvo ietekmi uz vidi, uzņēmumā izveidota un tiek uzturēta energopārvaldības sistēma. 2024. gada nogalē tika veikts energopārvaldības sistēmas kārtējais ārējais audits, kura rezultātā sistēma tika atzīta par efektīvu un pārsertificēta atbilstoši ISO 50001 starptautiskajam standartam.

LDZ CARGO turpinās darbu pie iepriekšējos gados izvirzītajām prioritātēm – darbības efektivitātes veicināšanas, pārskatot biznesa, organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, lai palielinātu

LDZ CARGO saimnieciskās darbības efektivitāti un samazinātu izmaksas, kā arī nodrošinātu LDZ CARGO konkurētspējīgu un ilgtspējīgu darbību nākotnē.

- **SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"** 2025. gadā turpinās veikt aktīvas darbības pakalpojumu sniegšanas attīstībai gan Baltijas valstīs, gan ārpus Baltijas valstu teritorijas. 2025. gadā tiek plānota aktīva sadarbība ar ārvalstu pasūtītājiem un sadarbības partneriem dzelzceļa ritošā sastāva remontu jomā.

2025. gadā Sabiedrība turpinās piedalīties publiskajās iepirkumu procedūrās un privāto uzņēmumu izsludinātajos vagonu, lokomotīvu un to agregātu remontu iepirkumos Lietuvā, Igaunijā, Polijā, Azerbaidžānā, Gruzijā un citās Eiropas un Āzijas valstīs. Sabiedrība uztur "CEPT ACY" (Ukraina) sertifikātu, kas dod iespēju sniegt lokomotīvu remonta pakalpojumus Ukrainā bāzēto lokomotīvu īpašniekiem, lai operatīvi sniegtu šos pakalpojumus Ukrainas klientiem, kad tas būs iespējams un nepieciešams.

2024. gada septembrī Sabiedrība piedalījās starptautiskajā dzelzceļa izstādē "Innotrans 2024", 2024. gada 2. pusgadā Āzijas reģiona transporta izstādēs "Translogistica Kazakhstan" un "TransLogistica Uzbekistan", Latvijas stenda VIA LATVIA ietvaros, ar mērķi paplašināt rezerves daļu un materiālu piegādātāju loku, kā arī veikt pārrunas ar potenciālajiem un esošajiem klientiem par dzelzceļa ritošā sastāva apkopju un remonta pasūtījumu veikšanu un izpildi.

Karadarbības Ukrainā un ieviesto sankciju dēļ, būtiski ir apgrūtināta rezerves daļu piegāde, tāpēc aktīvi tiek ieviesti alternatīvi risinājumi rezerves daļu iegādei no Eiropas Savienības ražotājiem. Sabiedrība turpinās aktīvi sadarboties ar citiem dzelzceļa nozares uzņēmumiem Eiropas Savienībā, ar mērķi realizēt lokomotīvu modernizācijas projektus.

2025. gadā Sabiedrība plāno turpināt optimizēt ražošanas procesus, pilnvērtīgi izmantot esošo uzņēmuma jaudu un darbaspēka resursus, turpināt attīstīt un digitalizēt iekšējos procesus.

2025. gadā plānots pagarināt Sabiedrības akreditāciju atbilstoši ISO 17025:2017 "Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības" standarta prasībām nesagraujošās kontroles un kalibrēšanas sfērās.

2025. gadā plānots turpināt sadarbību ar dzelzceļa pārvadātājiem lokomotīvu nomas un apkalpošanas nodrošināšanā.

- **SIA "LDZ Loģistika"** mērķi ir pārvadājumu apjoma noturēšana. Plānota iekšzemes dzelzceļa kravu pārvadājumu veicināšana, sekmējot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu un radot attīstības iespējas Latvijas tautsaimniecības atbalstam.

Ar mērķi uzlabot finanšu rezultātus un mazināt zaudējumus, SIA "LDZ Loģistika" vadība plāno un veic virkni optimizācijas pasākumu, kā arī vērtē katra pakalpojuma attīstības potenciālu nākotnē.

- **SIA "LDZ apsardze"** strādā atbilstoši Koncerna stratēģijai un izvirzītajiem mērķiem, kura paredz Koncerna un tajā ietilpstošo sabiedrību biznesa modeļa maiņu.

Sabiedrības pastāvēšanas pamatbūtība (Misija) ir nodrošināt kvalitatīvu, mūsdienīgu un konkurētspējīgu apsardzes pakalpojumu sniegšanu Koncerna uzņēmumiem un klientiem ārpus Koncerna, veicot ilgtspējīgu SIA "LDZ apsardze" ieguldīto līdzekļu pārvaldību un izaugsmi.

2024. gadā SIA "LDZ apsardze" izpildīja primāri izvirzīto finanšu mērķi attiecībā uz dividenžu izmaksu sabiedrības dalībniekam 242 tūkst. EUR. 2024. gada pozitīvā izaugsme un pamatdarbības rentabilitāte arī nākošajā gadā nodrošinās izvirzītā mērķa izpildi.

- **AS "LatRailNet"** vidēja termiņa stratēģijā (Stratēģija) ir noteikti AS "LatRailNet" saimnieciskās darbības un attīstības galvenie virzieni, plānota AS "LatRailNet" darbība, dividendēs izmaksājamā peļņas daļa un budžets. Izstrādājot Stratēģiju, ir noteikti arī AS "LatRailNet" ilgtermiņa mērķi, ņemot vērā VAS "Latvijas dzelzceļš" komercdarbības virzienu, vadības procesu un tās atkarīgo sabiedrību attīstības stratēģijas laika posmam līdz 2030. gadam.

AS "LatRailNet" Stratēģija izstrādāta, pamatojoties uz kapitālsabiedrības rīcībā esošajiem un plānotajiem resursiem, rūpīgu AS "LatRailNet" darbības un attiecīgā tirgus izvērtējumu, izvirzot Stratēģijas ietvaros sasniedzamos mērķus un uzdevumus, nosakot rezultatīvos rādītājus. Stratēģija izstrādāta, savstarpēji sadarbojoties ar AS "LatRailNet" kapitāla daļu turētāju – LDZ, AS "LatRailNet" padomi un valdi, kā arī aptaujājot ieinteresētās puses.

Stratēģijā ir definēta AS "LatRailNet" misija un vīzija – attīstīties kā ilgtspējīgas un viedas dzelzceļa mobilitātes kompetenču centram, kas balstīta AS "LatRailNet" vērtībās. LatRailNet darbības rezultāti un efektivitāte tiks vērtēta atbilstoši Stratēģijā un tai pakārtotajos plānošanas dokumentos noteiktajam,

ievērojot Ministru kabineta noteikto kārtību, kādā vērtējami kapitālsabiedrības darbības rezultāti un finanšu rādītāji.

Stratēģija ietver AS "LatRailNet" biznesa modeļa blokus jeb rīcības, kas savā starpā savienoti, izmantojot līdzsvarotās vadības karti:

- **Klienti:** nodrošināt pilnvērtīgu būtisko funkciju sniegšanu visā valsts infrastruktūrā;
- **lekšējie procesi:** cilvēkkapitāla vadīšanas procesu attīstība un publicitātes nodrošināšana;
- **Mācīšanās un izaugsme:** nodrošināta nozares informēšana par ilgtspējas jautājumiem;
- **Finanses:** sasniegtā lietderība (angl. "value-for-money").

Sabiedrībā ir noteikti vispārējie finanšu mērķi. Ņemot vērā finanšu mērķus, iegūti finanšu prognožu rezultāti.

4. PĒTNIECĪBAS DARBI UN ATTĪSTĪBAS PASĀKUMI

SIA "LDZ CARGO" 2024. gadā veikusi pētniecības un attīstības darbus 118 tūkst. EUR apmērā, no tiem iekšējie izdevumi pētniecības un attīstības darbiem - 64 tūkst. EUR, izdevumi par citiem uzņēmumiem pasūtītiem pētniecības un attīstības darbiem – 54 tūkst. EUR.

Pārvadājumu paplašināšanai Igaunijas teritorijā bija nepieciešams saņemt atļauju 2M62UM sērijas lokomotīvu izmantošanai Igaunijā. 2024. gada sākumā pēc LDZ CARGO pasūtījuma tika veikta 2M62UM sērijas lokomotīves testēšana, lai apstiprinātu šīs sērijas lokomotīvu atbilstību Eiropas Savienības tehniskajām prasībām. Tika veiktas lokomotīves dinamisko īpašību rādītāju un vides trokšņa līmeņa rādītāju pārbaudes. Atļauja tika saņemta un 2M62UM sērijas lokomotīves 2024. gadā tika izmantotas dzelzceļa kravu pārvadājumu pakalpojuma sniegšanai Igaunijā.

Lai attīstītu kravu pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu Lietuvā, tādējādi paplašinot savas darbības teritoriju, 2024. gadā turpinājās dažādi pētniecības un sagatavošanās darbi. Lai uzsāktu pārvadājumus citas valsts teritorijā, tika saņemta atļauja 2TE116 sērijas lokomotīvu izmantošanai Lietuvā. Lokomotīves ir iekļautas ERA reģistrā. Tika veikta pārvadājumu organizēšanai nepieciešamo normatīvo dokumentu izpēte, un notiek nepieciešamās dokumentācijas izstrāde, piesaistot ārējos pakalpojumu sniedzējus.

Lai paaugstinātu konkurētspēju, 2024. gada jūlijā tika saņemta atzītā saņēmēja atļauja, kas ļauj LDZ CARGO piedāvāt klientiem pilnu pakalpojumu klāstu, kas iekļauj muitas procedūras uzsākšanu un noslēgšanu. Turpinās dokumentu sagatavošana AEO statusa (atzītais Komersants) un atzītā nosūtītāja atļaujas saņemšanai, ņemot vērā Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes (VID MP) rekomendācijas un ieteikumus. Atļaujas saņemšana ļaus LDZ CARGO uzsākt tranzīta deklarāciju noformēšanu un kopsavilkuma deklarāciju iesniegšanu, ievērojot muitas noteiktās prasības.

Rūpējoties par apkārtējo vidi un sekojot savas uzņēmējdarbības rezultātā radītājam ietekmei uz vidi, katru gadu tiek veikts pazemes ūdeņu kvalitātes monitorings. 2024. gada monitoringa rādītāji liecina, ka 2025. gadā gruntsūdens sanācības darbi nav jāveic, bet jāturpina veikt monitoringu.

AS "LatRailNet" turpina aktīvu darbību vairākās oficiālajās Eiropas Komisijas un infrastruktūras pārvaldītāju dialogu platformās, nodrošina dalību zinātniskajās konferencēs ar mērķi nodrošināt atziņu apmaiņu. Sabiedrība pārskata gadā piedalījās TEN-T direktīvas grozījumu darba grupā SERAF.

Atbilstoši Stratēģijā noteiktajam, Sabiedrība sadarbībā ar pētniecības institūcijām nodrošina transporta modeli, kas lietotājiem ar tiešsaistes rīku palīdzību ļaus pieteikt valsts intervences transporta infrastruktūrā, t.sk. izteikt priekšlikumus par infrastruktūras maksas līmeni. 2023. gadā tika izstrādāts šī tiešsaistes rīka digitālais prototips, kurš tiks apspriests vairākās sabiedriskā dialoga platformās. Savukārt 2024. gadā tika veikta prototipa attīstīšana testa vidē.

Sabiedrības prioritāte 2024. gadā bija cilvēkkapitāla vadīšana. Pārskata periodā tika apstiprināta un īstenota Sabiedrības publicitātes politika.

5. KORPORATĪVĀ PĀRVALDĪBA

Atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma prasībām Koncerns sagatavo korporatīvās pārvaldības ziņojumu. Ziņojums par 2024. gadu sagatavots, izvērtējot Koncerna sabiedrību atbilstību Korporatīvās pārvaldības kodeksam, ko 2020. gadā publicējusi Tieslietu

ministrijas izveidotā Korporatīvās pārvaldības konsultatīvā padome. Ziņojums ir iekļauts Koncerna lgtspējas pārskatā.

6. INFORMĀCIJA PAR GALVENAJIEM RISKIEM

Koncerna būtiskākie riski ir saistīti ar globāliem ārējiem faktoriem, kas nav kontrolējami, tāpēc šādu risku pārvaldīšanas mērķis ir samazināt negatīvo ietekmi ekonomiski izdevīgākajā veidā, rast alternatīvas, paplašināt esošos un attīstīt jaunus darbības virzienus.

Tirgus risks

Risks, ka tirgus struktūras un apjomu izmaiņu dēļ Koncerna sniegto pakalpojumu apjoms samazināsies un būtiski ietekmēs ieņēmumus. Riska vērtējums ir kritisks. Dzelzceļa pārvadājumu tirgus struktūru un apjomu ietekmē pret Krieviju un Baltkrieviju noteiktās starptautiskās sankcijas, kas aizliedz vairāku tradicionālu dzelzceļa kravu preču grupu importu un eksportu. Bez tam, politisku risku dēļ papildus pastāv nenoteiktība par tranzītu caur Krieviju un caur Baltkrieviju, paaugstinot riska iestāšanās varbūtību.

Tirgus struktūras izmaiņu rezultātā turpina palielināties pasažieru pārvadājumu īpatsvars. Arī faktiski publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošana iekšzemes pasažieru pārvadājumiem 2024. gadā ir palielinājusies par 32,6%, salīdzinot ar 2019. gadu. Tā kā infrastruktūras izmantošanu pasažieru pārvadājumiem valsts dotē tiešo izmaksu apmērā, tad šādas tirgus struktūras izmaiņas turpina negatīvi ietekmēt Latvijas dzelzceļa darbības rezultātu.

Tirgus riska radītās ietekmes mazināšanai Koncerns veic izmaksu optimizāciju, izmainot tehnoloģiskos un administratīvos procesus, paaugstinot to efektivitāti. Lai diversificētu kravu nomenklatūru un mazinātu atkarību no Krievijas un Baltkrievijas eksportētājiem, Koncerns mērķtiecīgi darbojas jaunu tirgu apgūvē un kravu piesaistē, kā arī tiek veikts aktīvs darbs pie citu tirgus segmentu sniegto pakalpojumu palielināšanas, tajā skaitā: iekšzemes kravu pārvadājumu apjoma palielināšanas.

Tirgus riska ietekmē paaugstinās likviditātes riska varbūtība, jo pastāv nenoteiktība par ieņēmumiem no kravu pārvadājumiem. Sakarā ar finanšu līdzsvara finansēšanas modeli un ievērojamiem investīciju apjomiem, kā arī EK līdzekļu saņemšanas kārtību (atliktie maksājumi), LDz periodiski var veidoties naudas plūsmas deficīts. Riska novēršanai veikta kredītresursu piesaiste, noteikti garāki maksājumu termiņi un šo termiņu precīzas ievērošanas kontrole atbildīgajās struktūrvienībās, tiek veikta naudas plūsmas pastiprināta kontrole un scenāriju modelēšana (*rolling forecast*), ieviesta detalizētāka un biežāka investīciju plāna kalendārā grafika pārskatīšana.

Starptautisko un nacionālo sankciju ievērošanas atbilstības risks

Risks ir augsts, jo šāda veida pārkāpuma ietekme, ja tāds tiek konstatēts, būtu vērtējama kā kritiska. Koncerna sabiedrību sadarbība ar Krieviju un Baltkrieviju ir būtiski mazinājusies, tomēr joprojām pastāv dēļ dzelzceļa pārvadājumu tehnoloģiskajām īpatnībām. Kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā 24.02.2022. pret Krieviju un Baltkrieviju noteiktās starptautiskās sankcijas tiek arvien pastiprinātas: palielināts sankcijām pakļauto fizisko un juridisko personu skaits, noteikti papildu preču aprites ierobežojumi un ierobežojumi finanšu iestāžu darbībai.

Sankciju ievērošanas nodrošināšanai LDz padome ir apstiprinājusi Koncerna līmeņa politiku, tās īstenošanu nodrošina LDz Sankciju daļa. Regulāri notiek darbinieku apmācības, iesaistītajiem nekavējoties tiek izsūtīta informācija par sankciju izmaiņām, pastāvīgi pieejama aktuāla informācija ar skaidrojumiem un ikdienā veicamo sankciju pārbaudes vadlīnijas, tāpat arī tiek veiktas kravu pieteikumu pārbaudes un padziļinātas izpētes pirms darījumiem ar pirmšķietamiem riska indikatoriem.

7. FILIĀLES UN PĀRSTĀVNICĪBAS ĀRVALSTĪS

LDz nav filiāles un pārstāvniecības ārvalstīs.

SIA "LDZ CARGO" kopš 2023. gada ir filiāle Igaunijā.

8. ĢEOPOLITISKĀ SITUĀCIJA UN TĀS IETEKME UZ KONCERNA SPĒJU TURPINĀT DARBĪBU

Ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitisko situāciju, karu Ukrainā un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju, kā arī Krievijas iekļaušana zemu nodokļu vai beznodokļu valstu un teritoriju sarakstā liecina, ka situācija, kas saistīta ar kravu pārvadājumu apjomiem, nākotnē būtiski neuzlabosies.

Pēc 2022. gada 24. februārī notikušā Krievijas iebrukuma Ukrainā, pret Krieviju un Baltkrieviju tiek vērstas plašas ekonomiskās un politiskās sankcijas. Sankcijām bija būtiska ietekme uz LDz darbību, jo bija nepieciešams pārskatīt iekšējos sankciju pārvaldības procesus, kā arī novirzīt papildu resursus sankciju pārbaudēm, veicot gan sadarbības partneru, gan pārvadāto kravu pārbaudes.

Ņemot vērā LDz sadarbību ar Krievijas un Baltkrievijas sadarbības partneriem iepriekšējos gados, kā arī LDz darbības specifiku, karadarbība Ukrainā neapšaubāmi atstāja un turpinās atstāt iespaidu uz LDz darbību gan 2025. gadā, gan turpmāk. Spēkā esošie ierobežojumi ir veicinājuši kravu apgrozījuma samazināšanos un ir grūti paredzēt iespējamo papildu sankciju ietekmi uz LDz darbību nākotnē. Ievērojot ar sankcijām saistītos riskus, ir veikti sekojoši pasākumi:

1) LDz ir izveidota atsevišķa par sankciju pārbaudi atbildīga Sankciju daļa un Sankciju komisija, pastiprinot informācijas apmaiņu par sankciju pārbaudēm Koncerna ietvaros.

2) Koncernā ir izstrādāta un ieviesta "Latvijas dzelzceļš" koncerna Sankciju politika, nodrošinot vienādu pieeju sankciju pārbaudēm visā Koncernā.

3) Vērtējot riskus, kas saistīti ar būtiski paplašinātiem sektorālo sankciju sarakstiem, LDz pastiprināja kravu pārbaudes procedūras, pastiprināti vērtējot kravu veidus un to atbilstību noteiktajām sektorālajām sankcijām.

4) Visas sankciju sarakstos iekļautās personas ir atspoguļotas LDz uzturētajā informācijas sistēmā (IS) Sankcijas, kas nodrošina visu klientu un sadarbības partneru ikdienas automātisku pārbaudi uz sakrītību ar sankciju sarakstā iekļauto personu sarakstiem. IS Sankcijas saraksti tiek atjaunoti katru dienu, automātiski iegūstot informāciju no oficiālajām vietnēm, kas uztur ziņas par Latvijas Republikas, Eiropas Savienības, ANO un OFAC sankcijām.

5) 2024. gadā turpinās darbs pie IS Sankcijas pilnveidošanas, kā arī pie sankciju jomas stiprināšanas LDz, veicot virkni tehnisku uzlabojumu.

LDz vadība apzinās nenoteiktību, kas saistīta ar turpmāku situācijas attīstību, un arī turpmāk ik dienas sekos līdzi notikumu attīstībai, kā arī to iespējamai ietekmei uz LDz darbību.

Tomēr, neskatoties uz sarežģīto situāciju, LDz vadība ir pārliecināta, ka konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanā ir piemērojams darbības turpināšanas princips, kas pamatots ar uzsākto jaunā Koncerna biznesa modeļa īstenošanu, krīzes plāna izpildi un organizatorisko un tehnoloģisko procesu pārskatīšanu, kas ir rezultējies un arī turpmāk rezultēsies izmaksu samazināšanā, ar valsts līdzekļu finansējuma saņemšanu par 2024. gadu atbilstoši Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļai. Norit darbs ar Satiksmes ministriju pie jauna līguma sagatavošanas VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai, jo 2018. gadā noslēgtais Daudzgaļu līgums zaudēja spēku 2022. gada 31. decembrī.

LDz galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs.

2024. gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, ir atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Kritēriji, lai LDz saņemtu finanšu līdzsvara maksājumu, ir Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā noteikto finanšu līdzsvara nosacījumu neizpilde. Ņemot vērā to, ka 2024. gadā LDz neizpildīja Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā paredzētos finanšu līdzsvara nosacījumus, attiecīgi izpildījās kritēriji Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā paredzēto finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanai.

Lai arī pastāv pārliecība par finanšu līdzekļu saņemšanu, pastāv nenoteiktība attiecībā uz LDz nepieciešamo papildu finanšu līdzekļu saņemšanas laiku. Šī nenoteiktība attiecas gan uz līdzekļiem, lai kompensētu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas pilnā apmērā sabiedriskā

transporta pakalpojumu nodrošināšanai visa 2025. gada laikā, gan uz līdzekļiem LDz finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

9. NOTIKUMI PĒC 2024. GADA PĀRSKATA SASTĀDĪŠANAS DATUMA

Kopš pārskata gada beigām nav bijuši notikumi, kam būtu būtiska ietekme uz 2024. gada konsolidētajos finanšu pārskatos uzrādīto informāciju.

10. PAZIŅOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU

Koncerna Mātes sabiedrības valde (turpmāk tekstā – Vadība) ir atbildīga par Koncerna konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanu.

Konsolidētie finanšu pārskati no 16. līdz 35. lapai ir sagatavoti, pamatojoties uz grāmatvedības ierakstiem un attaisnojuma dokumentiem, un sniedz patiesu priekšstatu par Koncerna finansiālo stāvokli 2024. gada 31. decembrī, tā 2024. gada darbības rezultātiem un naudas plūsmām.

Iepriekš minētie konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā (ES) apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem, balstoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu. Konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanas gaitā Vadības pieņemtie lēmumi un izdarītie novērtējumi ir bijuši piesardzīgi un pamatoti.

Koncerna Vadība ir atbildīga par atbilstošas uzskaites sistēmas nodrošināšanu, Koncerna aktīvu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citu Koncernā izdarītu pārkāpumu atklāšanu un novēršanu. Vadība ir atbildīga par Latvijas Republikas likumdošanas prasību izpildi.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

Valdes loceklis

Valdes loceklis

A.Grinbergs

R.Ļlavnieks

M.Ķeņģis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI

KONSOLIDĒTAIS PEĻŅAS VAI ZAUDĒJUMU PĀRSKATS PAR 2024. GADU

	2024	(EUR'000) 2023
Ieņēmumi	233 738	263 529
Pārējie ieņēmumi	23 707	26 859
Pamatdarbības ieņēmumi kopā	257 445	290 388
Preču, materiālu un pakalpojumu izmaksas	(64 876)	(89 040)
Personāla izmaksas	(133 171)	(133 961)
Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums	(54 907)	(54 635)
Pārējās izmaksas	(8 383)	(9 509)
Pamatdarbības izmaksas kopā	(261 337)	(287 145)
Pamatdarbības peļņa/(zaudējumi)	(3 892)	3 243
Finanšu ieņēmumi	192	65
Finanšu izmaksas	(4 557)	(4 522)
Zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	(8 257)	(1 214)
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	463	(2 017)
Pārskata gada zaudējumi	(7 794)	(3 231)

Pielikumi no 23. līdz 35. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Pļavnieks

Valdes loceklis

M.Ķeņģis

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTAIS APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS

PAR 2024. GADU

	2024	2023
Pārskata gada zaudējumi	(7 794)	(3 231)
Posteņi, kuri netiks pārklasificēti Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā:	(269)	(2 488)
<i>Pārvērtēto pamatlīdzekļu norakstīšana</i>	(269)	(2 488)
Pārskata gada pārējie izdevumi	(269)	(2 488)
Pārskata gada apvienotie izdevumi	(8 063)	(5 719)
<i>Pārskata gada apvienotie izdevumi, kas attiecināmi uz Koncerna mātes sabiedrības akcionāru</i>	(8 063)	(5 719)

Pielikumi no 23. līdz 35. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Pļavnieks

Valdes loceklis

M.Ķeņģis

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTAIS PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI

2024. GADA 31. DECEMBRĪ

AKTĪVI	31.12.2024.	31.12.2023.
Ilgtermiņa ieguldījumi		
Pamatlīdzekļi	705 398	694 812
Nemateriālie ieguldījumi	3 958	4 347
Tiesības lietot aktīvus	3 249	3 578
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem un nemateriālajiem ieguldījumiem	25 139	25 871
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	74	74
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	737 818	728 682
Apgrozāmie līdzekļi		
Krājumi	13 525	13 845
Pārdošanai turēti ilgtermiņa ieguldījumi	263	-
Pircēju un pasūtītāju parādi un citi debitori	11 594	16 137
Uzkrātie ieņēmumi	26 013	46 798
Nauda un naudas ekvivalenti	70 318	39 203
Apgrozāmie līdzekļi kopā	121 713	115 983
Aktīvi kopā	859 531	844 665

(turpinājums nākamajā lapā)

KONSOLIDĒTAIS PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI

2024. GADA 31. DECEMBRĪ (TURPINĀJUMS)

PASĪVI	31.12.2024.	31.12.2023.
Pašu kapitāls un saistības		
Pašu kapitāls		
Uz <i>Koncerna</i> mātes sabiedrības akcionāriem attiecināmais:		
Akciju kapitāls (pamatkapitāls)	374 420	327 622
Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve	26 224	26 493
Rezerves un nesadalītā peļņa/ (zaudējumi)	(16 209)	38 114
Pašu kapitāls kopā	384 435	392 229
Saistības		
Ilgtermiņa saistības		
Atlikta nodokļa saistības	511	1 781
Uzkrājumi	5 855	5 859
Aizņēmumi no kredītiestādēm	67 605	53 988
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	3 340	5 082
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	1 256	767
Nomas saistības	2 029	2 163
Nākamo periodu ieņēmumi	295 514	274 888
Ilgtermiņa saistības kopā	376 110	344 528
Īstermiņa saistības		
Aizņēmumi no kredītiestādēm	35 343	32 321
Uzkrājumi	2 157	1 828
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori	28 475	33 082
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	15 670	20 257
Nomas saistības	1 148	1 442
Nākamo periodu ieņēmumi	16 193	18 978
Īstermiņa saistības kopā	98 986	107 908
Saistības kopā	475 096	452 436
Pašu kapitāls un saistības kopā	859 531	844 665

Pielikumi no 23. līdz 35. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Pļavnieks

Valdes loceklis

M.Ķeņģis

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTAIS PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS

(EUR'000)

UZ KONCERNA MĀTES SABIEDRĪBAS AKCIONĀRIEM ATTIECINĀMAIS

	PAMAT-KAPITĀLS	ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMU PĀRVĒRTĒŠANAS REZERVE	REZERVES UN IEPRIEKŠĒJO GADU NESADALĪTĀ PELŅA	NESADALĪTĀ PELŅA VAI NESEGTI ZAUDĒJUMI	PAŠU KAPITĀLS KOPĀ
Par 2023. gadu					
01.01.2023.	327 622	28 981	41 225	(2 368)	395 460
2022. gada zaudējumi pārvietoti uz iepriekšējo gadu nesadalīto peļņu	-	-	(2 368)	2 368	-
Darījumi ar Koncerna akcionāriem	-	-	(2 368)	2 368	-
Pārvērtēto pamatlīdzekļu norakstīšana	-	-	2 488	-	2 488
Pārvērtēto pamatlīdzekļu norakstīšanas ietekme uz pārējiem apvienotajiem ienākumiem	-	(2 488)	-	-	(2 488)
Pārskata gada zaudējumi	-	-	-	(3 231)	(3 231)
Pārskata gada apvienotie izdevumi	-	(2 488)	-	(3 231)	(5 719)
31.12.2023.	327 622	26 493	41 345	(3 231)	392 229
Par 2024. gadu					
01.01.2024.	327 622	26 493	41 345	(3 231)	392 229
2023. gada zaudējumi pārvietoti uz iepriekšējo gadu nesadalīto peļņu	-	-	(3 231)	3 231	-
Pamatkapitāla palielināšana	46 798	-	-	-	46 798
Finanšu līdzsvars par 2022. gadu un 2023. gadu	-	-	(46 798)	-	(46 798)
Darījumi ar Koncerna akcionāriem	46 798	-	(50 029)	3 231	-
Pārvērtēto pamatlīdzekļu norakstīšana	-	-	269	-	269
Pārvērtēto pamatlīdzekļu norakstīšanas ietekme uz pārējiem apvienotajiem ienākumiem	-	(269)	-	-	(269)
Pārskata gada zaudējumi	-	-	-	(7 794)	(7 794)
Pārskata gada apvienotie izdevumi	-	(269)	-	(7 794)	(8 063)
31.12.2024.	374 420	26 224	(8 415)	(7 794)	384 435

Pielikumi no 23. līdz 35. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A. Grinbergs

Valdes loceklis

R. Pļavnieks

Valdes loceklis

M. Keņģis

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:

Finanšu direktore

T. Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTAIS NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS PAR 2024. GADU

(sagatavots, izmantojot netiešo metodi)

	2024	2023
<i>(EUR'000)</i>		
Pamatdarbības naudas plūsma		
Zaudējumi pirms nodokļiem	(8 257)	(1 214)
Korekcijas:		
Pamatlīdzekļu nolietojums un citas vērtības samazinājuma korekcijas	34 922	34 796
Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un citas vērtības samazinājuma korekcijas	1 255	1 189
Peļņa no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	(34)	(164)
Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi	(192)	(65)
Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	4 557	4 522
Peļņa pirms apgrozāmo līdzekļu un īstermiņa kreditoru atlikumu izmaiņu ietekmes korekcijām	32 251	39 064
Korekcijas:		
Debitoru parādu atlikumu samazinājums	(21 249)	(23 103)
Krājumu atlikumu pieaugums/ samazinājums	(854)	388
Piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējiem kreditoriem maksājamo parādu atlikumu samazinājums	(11 821)	(9 617)
Bruto pamatdarbības naudas plūsma	(1 673)	6 732
Izdevumi procentu maksājumiem	(5 660)	(4 386)
Izdevumi uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumiem	(808)	(2 099)
Pamatdarbības neto naudas plūsma	(8 141)	247
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma		
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegāde	(60 250)	(66 679)
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu pārdošanas	693	2 990
Saņemtās subsīdijas vai dotācijas	36 844	28 139
Saņemtie procenti	180	65
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma	(22 533)	(35 485)

(turpinājums nākamajā lapā)

KONSOLIDĒTAIS NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS

PAR 2024. GADU (TURPINĀJUMS)

	2024	2023
Finansēšanas darbības naudas plūsma		
Pamatkapitāla palielināšana	46 798	-
Saņemtie aizņēmumi	44 000	20 000
Izdevumi aizņēmumu atmaksāšanai	(27 361)	(24 247)
Nomas saistību maksājumi	(1 637)	(1 781)
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma	61 800	(6 028)
Valūtas kursu svārstību rezultāts	(11)	81
Naudas un tās ekvivalentu izmaiņas pārskata gadā	31 115	(41 185)
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada sākumā	39 203	80 388
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada beigās	70 318	39 203

Pielikumi no 23. līdz 35. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Plavnieks

Valdes loceklis

M.Ķeņģis

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTO FINANŠU PĀRSKATU PIELIKUMI

1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

Koncerns pārvalda publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru, sniedz dzelzceļa transporta pakalpojumus un ar tiem saistītus pakalpojumus.

Koncerna mātes sabiedrība – valsts akciju sabiedrība “Latvijas dzelzceļš” ir Koncerna valdošā sabiedrība un publiskās dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja funkciju veicējs.

Koncerna mātes sabiedrība ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Komercreģistrā kā valsts akciju sabiedrība un tā 100% pieder Latvijas Republikai. Koncerna mātes sabiedrības juridiskā adrese ir Emīlijas Benjamiņas iela 3, Rīga, LV-1547, Latvija.

Visas Koncernā ietilpstošās sabiedrības ir reģistrētas Latvijas Republikā un Koncerna mātes sabiedrībai tajās ir tieša izšķiroša ietekme. Koncernā ietilpst:

NOSAUKUMS	DARBĪBAS VEIDS
SIA “LDZ CARGO”	kravu pārvadājumi
SIA “LDZ ritošā sastāva serviss”	ritošā sastāva uzturēšana un remonts lokomotīvu, mehānismu nomas pakalpojumi
SIA “LDZ apsardze”	apsardzes pakalpojumi
SIA “LDZ Loģistika”	transporta ekspedīcijas un loģistikas pakalpojumi
AS “LatRailNet”	infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veikšana

Konsolidētos finanšu pārskatus apstiprina akcionāru sapulce, kuru sasauc valsts akciju sabiedrības “Latvijas dzelzceļš” Valde pēc revidenta atzinuma un padomes ziņojuma saņemšanas.

2. GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPI

Šie konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti, pamatojoties uz zemāk minētajiem grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principiem. Šie principi ir attiecīgi pielietoti visiem salīdzinošajiem rādītājiem, ja vien nav norādīts citādi.

2.1. GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPI

Šie konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar ES apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem (SFPS).

Konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti, balstoties uz sākotnējo izmaksu uzskaites metodi, izņemot pārvērtēšanas metodi kravas vagoniem kravu pārvadājumiem (iekļauti pamatlīdzekļos), piemērojot darbības turpināšanās principu.

Konsolidētie finanšu pārskati aptver laika periodu no 2024. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim.

Lai sagatavotu konsolidētos finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, Vadība pamatojas uz zināmām aplēsēm un pieņēmumiem, kas ietekmē atsevišķos pārskatos atspoguļotos posteņu atlikumus, kā arī iespējamo saistību apmēru. Nākotnes notikumi var ietekmēt pieņēmumus, pamatojoties uz kuriem veiktas attiecīgās aplēses. Jebkāda aplēšu izmaiņu ietekme tiek atspoguļota konsolidētajos finanšu pārskatos to noteikšanas brīdī. Lai gan šīs aplēses ir sagatavotas, balstoties uz visaptverošu Vadības rīcībā esošo informāciju par pašreizējiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no tām. Būtiski pieņēmumi un spriedumi aprakstīti 3. pielikumā.

Pārskata gadā nav stājušies spēkā ES apstiprināti SFPS Grāmatvedības standarti, to grozījumi un to interpretāciju grozījumi, kuru ieviešanai bija būtiska ietekme uz Koncerna darbību. Pārskata gadā ar 2024. gada 1. janvāri ir stājušies spēkā un ir apstiprināti lietošanai ES sekojoši standartu grozījumi:

- Saistību klasifikācija īstermiņa vai ilgtermiņa saistībās (papildinājumi 1. SGS);
- Ilgtermiņa saistības ar īpašiem nosacījumiem (papildinājumi 1. SGS);
- Nomas saistības pārdošanas darījumos ar saņemšanu atpakaļ nomā (papildinājumi 16. SFPS);

- Finansēšanas līgumi ar piegādātājiem (papildinājumi 7. SGS un 7. SFPS).

Ar 2025. gada 1. janvāri vai vēlāk stāsies spēkā sekojoši standartu grozījumi vai interpretācijas, kuri varētu ietekmēt Koncerna finanšu pārskatus un kuru ietekmi Koncerna Vadība pašlaik novērtē, tomēr sākotnējās aplēses liecina, ka tā nebūs būtiska:

- Aizvietojamības neesamība (papildinājumi 21. SGS) (stājas spēkā 2025. gada 1. janvārī);
- Grozījumi finanšu instrumentu klasifikācijā un novērtēšanā (papildinājumi 9. SFPS un 7. SFPS) (stājas spēkā 2026. gada 1. janvārī, nav apstiprināti lietošanai ES);
- SFPS grāmatvedības standartu ikgadējie uzlabojumi 11. sējums (izdots 2024. gada 18. jūlijā) (stājas spēkā 2026. gada 1. janvārī, nav apstiprināti lietošanai ES);
- 18. SFPS Informācijas sniegšana un atklāšana finanšu pārskatos (izdots 2024. gada 9. aprīlī) (stājas spēkā 2027. gada 1. janvārī, nav apstiprināti lietošanai ES);
- 19. SFPS Meitas uzņēmumi bez publiskas atbildības: Informācijas atklāšana (izdots 2024. gada 9. maijā) (stājas spēkā 2027. gada 1. janvārī, nav apstiprināti lietošanai ES).

Koncerna Vadība papildus jau minētajiem ir veikusi citu standartu un interpretāciju, kas stāsies spēkā, sākot ar 2025. gada 1. janvāri, ietekmes novērtējumu un nesagaida to būtisku ietekmi uz Koncerna finanšu pārskatiem.

2.2. ĀRVALSTU VALŪTAS PĀRVĒRTĒŠANA

Uzskaites un pārskatu valūta

Koncerna konsolidēto finanšu pārskatu posteņi tiek uzskaitīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā Koncerns darbojas (uzskaites valūta). Konsolidēto finanšu pārskatu posteņi ir uzrādīti Latvijas Republikas oficiālajā valūtā *euro* (EUR), kas ir Koncerna pārskatu valūta. Visu Koncernā ietilpstošo sabiedrību uzskaites un pārskatu valūta ir EUR.

Darījumi un atlikumi ārvalstu valūtās

Visi darījumi ārvalstu valūtā tiek pārrēķināti EUR pēc darījuma dienas sākumā spēkā esošā Eiropas Centrālās bankas publicētā EUR atsauces kursa. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtā pārskata gada pēdējā dienā konsolidētajā finanšu pārskatā tiek norādīti, tos pārrēķinot EUR saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu pēc Eiropas Centrālās bankas publicētā valūtas kursa, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās dienas beigās.

Valūtu kursa starpības, kas rodas no norēķiniem valūtās, tiek atzītas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

ĀRVALSTU VALŪTAS KURSI	VALŪTAS VIENĪBAS PAR 1 EUR 31.12.2024.	VALŪTAS VIENĪBAS PAR 1 EUR 31.12.2023.
USD	1.03890	1.10500
CHF	0.94120	0.92600

2.3. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

Nemateriālie ieguldījumi galvenokārt sastāv no programmatūras licencēm. Sākotnēji tos atzīst iegādes izmaksās. Nemateriālajiem ieguldījumiem ir noteikts un ierobežots lietošanas laiks. Turpmāk nemateriālie ieguldījumi tiek uzrādīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un zaudējumus no vērtības samazināšanās.

Turpmākās izmaksas tiek kapitalizētas, palielinot esošā nemateriālā ieguldījuma vērtību, vai atzītas kā atsevišķs nemateriāls ieguldījums tikai tad, ja no tiem Koncernam ir sagaidāmi nākotnes ekonomiskie labumi un šīs izmaksas ir iespējams ticami noteikt. Pārējās izmaksas tiek norakstītas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā to rašanās brīdī.

Nemateriālajiem ieguldījumiem nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes, lai norakstītu to iegādes vērtību lietderīgās izmantošanas perioda laikā un to iekļauj attiecīgā perioda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā. Pamatā nemateriālie ieguldījumi tiek nolietoti 5 gadu laikā.

2.4. PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļi tiek atzīti saskaņā ar iegādes izmaksu metodi vai pārvērtēšanas metodi, kā aprakstīts zemāk, atskaitot uzkrāto nolietojumu un jebkuru uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tāds ir nepieciešams.

Dzelzceļa ritošo sastāvu kravu pārvadājumiem, izņemot dīzeļvilcienus un lokomotīves, uzskaita pēc pārvērtēšanas metodes, t.i. šie pamatlīdzekļi tiek pārvērtēti ne retāk kā reizi piecos gados, ar mērķi nodrošināt, ka to uzskaites vērtība būtiski neatšķiras no to patiesās vērtības pārskata gada beigās. Pārvērtēšanas rezultātā radušos uzskaites vērtības palielinājumu atzīst pārējo ienākumu sastāvā un kā pārvērtēšanas rezervi pašu kapitāla sastāvā. Vērtības samazinājumi, kas attiecas uz pamatlīdzekļiem, kam iepriekš tika atzīts vērtības palielinājums, tiek atzīti pārējo ienākumu sastāvā un samazina pārvērtēšanas rezervi pašu kapitālā. Citos gadījumos pārvērtēšanas rezultātā radušos vērtības samazinājumu atzīst Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā. Pamatlīdzekļu pārdošanas vai norakstīšanas gadījumā pārvērtēšanas rezerve, kas tikusi iekļauta pašu kapitālā, tiek pārklasificēta uz nesadalīto peļņu.

Pārvērtēšanas datumā uzkrātais nolietojums tiek izslēgts pret aktīva sākotnējo vērtību, neto summa tiek iekļauta pārvērtētajā vērtībā tā, lai pamatlīdzekļa bilances vērtība pēc pārvērtēšanas būtu vienāda ar tā pārvērtēto vērtību.

Pārējās pamatlīdzekļu kategorijas tiek uzskaitītas saskaņā ar iegādes izmaksu metodi, kur pamatlīdzekļus uzskaita to iegādes izmaksās, atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tāds ir bijis. Iegādes izmaksās iekļauj uz pamatlīdzekļa iegādi tieši attiecināmās izmaksas. Koncerna pašu izveidoto pamatlīdzekļu vērtība sastāv no materiālu cenas un tiešajām darba izmaksām, kā arī jebkurām citām izmaksām, kas tieši saistāmas ar pamatlīdzekļa nodrošināšanu darba stāvoklī tam paredzētajam mērķim, un pamatlīdzekļu nojaukšanas un aizvešanas izmaksām un vietās, kur pamatlīdzeklim jāatrodas, atjaunošanu. Tādu datorprogrammu iegādes izmaksas, kas ir cieši saistītas ar iekārtas funkcionalitāti un nevar tikt no tās atdalītas, tiek kapitalizētas kā šo iekārtu sastāvdaļa.

Koncerns kapitalizē pamatlīdzekļus, kuru vērtība pārsniedz 500 EUR un lietderīgās kalpošanas laiks pārsniedz vienu gadu. Ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos tiek kapitalizēti un atspoguļoti kā pamatlīdzekļi.

Ja atsevišķu pamatlīdzekļu sastāvdaļu lietderīgās kalpošanas laiki atšķiras, tie tiek uzskaitīti kā atsevišķas pamatlīdzekļu sastāvdaļas. Pamatlīdzekļu aplēstās atlikušās vērtības un lietderīgās kalpošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katrā pārskata gada datumā.

Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva bilances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteni saistītie nākotnes saimnieciskie labumi ieplūds Koncernā un šī posteņa izmaksas var ticami noteikt. Pārējās pamatlīdzekļu kārtējā remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas tā perioda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā, kurā tās ir radušās.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti attiecīgā perioda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Gadījumos, kad kāda pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība tiek nekavējoties norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai (skat. 3. pielikumu).

Nolietojums

Pamatlīdzekļu nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes. Nolietojums tiek iekļauts Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos tiek nolietoti tsākajā no nomas perioda vai līdzīga pamatlīdzekļa lietderīgās kalpošanas laika pēc likmēm, kas pielietotas kategorijai, kurā ietilpst ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos. Zemei nolietojums netiek aprēķināts.

Koncerna pamatlīdzekļiem pārskata perioda nolietojuma summa tiek aprēķināta, piemērojot attiecīgajam pamatlīdzeklim noteikto kalpošanas laiku.

PAMATLĪDZEKĻI	KALPOŠANAS LAIKS
Ēkas un būves	10-130 gadi
Sliežu ceļi	10-90 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – vagoni tehnoloģiskām vajadzībām un kravu pārvadājumiem	22-40 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – lokomotīves, dīzeļvilcieni un tehnoloģiskās iekārtas	5-40 gadi
Sliežu ceļu mašīnas	30 gadi
Skaitļošanas iekārtas, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums	3-10 gadi
Pārējie pamatlīdzekļi	5-30 gadi

Nepabeigtā celtniecība

Aktīvi, kuri iegādes brīdī nav gatavi paredzētajam pielietojumam vai ir uzstādīšanas procesā, ir klasificēti kā "Nepabeigtās celtniecības objektu izmaksas". Nepabeigtās celtniecības objektu sākotnējā vērtība tiek palielināta perioda laikā par aizņēmumu izmaksām un citām tiešajām izmaksām, kas saistītas ar attiecīgo objektu līdz tā nodošanai ekspluatācijā. Attiecīgā pamatlīdzekļa sākotnējā vērtība netiek palielināta par aizņēmumu izmaksām periodos, kad netiek veikti aktīvi nepabeigtās celtniecības objekta attīstības darbi.

Brīdī, kad nepabeigtās celtniecības objekti ir gatavi savam paredzētajam pielietojumam, tie tiek pārklasificēti atbilstošā pamatlīdzekļu kategorijā un tiek uzsākta nolietojuma aprēķināšana. Nepabeigtās celtniecības objekti tiek regulāri novērtēti ar mērķi noteikt, vai tiem nav vērtības samazināšanās pazīmes.

2.5. MANTISKO UN NEMATERIĀLO AKTĪVU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMS

Visiem Koncerna mantiskajiem, t.sk. tiesībām lietot aktīvus, un nemateriālajiem aktīviem ir noteikts lietderīgās izmantošanas periods (izņemot zemi un muzeja krājumus). Aktīvu, kas tiek pakļauti nolietojumam, vērtība tiek pārskatīta ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību.

Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti vērtībā, kas ir starpība starp aktīva bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā aktīva patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas, un tā lietošanas vērtības. Lai noteiktu vērtības samazinājumu, aktīvi tiek sagrupēti, balstoties uz zemāko līmeni, kuram var identificēt naudas plūsmu (naudu ienesošās vienības). Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Zaudējumi no aktīvu vērtības samazināšanās, kas atzīti iepriekšējos periodos, tiek pārskatīti katrā bilances datumā, lai noteiktu, vai nepastāv pierādījumi tam, ka zaudējumi ir samazinājušies vai vairs nepastāv. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ, ja ir veiktas izmaiņas aplēsēs, kas izmantotas atgūstamās summas noteikšanai. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ vienīgi tādā apmērā, par cik attiecīgā aktīva bilances vērtība nepārsniedz to bilances vērtību, atskaitot nolietojumu, kura tiktu noteikta, ja zaudējumi no vērtības samazināšanās netiktu atzīti.

2.6. FINANŠU INSTRUMENTI

Finanšu instrumentu klasifikācija

Koncerna finanšu instrumenti sastāv no finanšu aktīviem (finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā un finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā) un finanšu saistībām (finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā).

Parāda instrumentu klasifikācija ir atkarīga no Koncerna finanšu aktīvu vadības ieviestā biznesa modeļa, kā arī no tā, vai līgumiskās naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem (TPPM). Ja parāda instrumentu tur, lai iekasētu naudas plūsmas, to var uzskaitīt amortizētajā iegādes vērtībā, ja tas atbilst TPPM prasībām. Finanšu aktīvi, kuru naudas plūsmas neatbilst TPPM prasībām, jāvērtē patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos (PVPZA) (piemēram, atvasinātie finanšu instrumenti). Iegultie atvasinātie instrumenti netiek atdalīti no finanšu aktīviem, bet tos iekļaujot finanšu aktīvu sastāvā, tiek izvērtētas TPPM prasības.

Pašu kapitāla instrumentus vienmēr vērtē patiesajā vērtībā. Tomēr Vadībai ir iespēja izdarīt neatsaucamu izvēli uzrādīt patiesās vērtības izmaiņu pārējos apvienotajos ienākumos, ja instrumentu

netur tirdzniecības nolūkā. Ja pašu kapitāla instrumentu tur tirdzniecībai, izmaiņas patiesajā vērtībā jāuzrāda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Atzīšana un atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīvus un saistības atzīst brīdī, kad Koncerns ir kļuvis par līgumslēdzēju pusi un izpildījis darījuma nosacījumus, t.i., darījuma datumā.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta, kad Koncerna līgumsaistības uz finanšu aktīvu radīto naudas plūsmu izbeidzas vai, ja Koncerns nodod finanšu aktīvu citai pusei, vai arī, nododot būtiskākos aktīva riskus un no aktīva saņemamo atlīdzību, finanšu aktīvu iegādi un pārdošanu pamatdarbības ietvaros uzskaita tirdzniecības dienā, t.i., datumā, kad Koncerns nolēmj aktīvu nopirkt vai pārdot.

Finanšu saistību atzīšana tiek pārtraukta, kad saistības pamatā esošs pienākums tiek atsaukts, atcelts vai arī tam beidzas termiņš.

Novērtēšana

Sākotnējā atzīšanas brīdī finanšu instrumentus vērtē to patiesajā vērtībā. Finanšu aktīviem un finanšu saistībām amortizētajā iegādes vērtībā, sākotnējās atzīšanas brīdī patieso vērtību koriģē par darījuma izmaksām, kas ir tieši attiecināmas uz šo finanšu instrumentu.

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā

Šajā kategorijā ietilpst Koncerna īpašumā esošie pašu kapitāla instrumenti, kas veido Pārējos vērtspapīrus un ieguldījumus. Šie ieguldījumi tiek uzrādīti ilgtermiņa aktīvu sastāvā, ja vien Vadība neplāno tos pārdot 12 mēnešu laikā no pārskata gada dienas. Šo finanšu aktīvu patieso vērtību nosaka, balstoties uz Koncerna Vadības izdarītajām aplēsēm, kuru pamatā ir šo ieguldījumu finanšu informācija. Izmaiņas patiesajā vērtībā tiek atspoguļotas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Dividendes no ieguldījumiem tiek atzītas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā brīdī, kad Koncernam rodas likumīgas tiesības uz tām.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ir parāda instrumenti ar fiksētu vai nosakāmu maksājumu grafiku, kuri netiek turēti tirdzniecībai un kuru nākotnes naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ietver Pircēju, pasūtītāju parādus un citus debitorus, kā arī Naudu un naudas ekvivalentus. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificēti kā īstermiņa aktīvi, ja maksājuma termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tie tiek uzrādīti kā ilgtermiņa aktīvi. Īstermiņa debitoru parādi netiek diskontēti.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu likmju metodi, atskaitot uzkrājumus vērtības samazinājumam.

Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas kasē, norēķinu kontu atlikumiem un īstermiņa augsti likvīdiem ieguldījumiem, kurus nepieciešamības gadījumā var viegli pārvērst naudā un kas nav pakļauti būtiskam vērtību izmaiņu riskam.

Vērtības samazinājums finanšu aktīviem amortizētajā iegādes vērtībā

Vērtības samazinājums tiek atzīts atbilstoši sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ, expected credit loss) modelim. Modelim ir trīs pakāpju pieeja, kas balstās uz izmaiņām finanšu aktīva kredītqualitātē, salīdzinot ar sākotnējo atzīšanu. Sabiedrība finanšu aktīva sākotnējās atzīšanas brīdī atzīst tūlītējos zaudējumus, kas ir vienādi ar 12 mēnešu SKZ, arī tad, ja finanšu aktīvi ir bez vērtības samazināšanās pazīmēm (pircēju un pasūtītāju parādiem atzīst to mūža SKZ). Notiekot būtiskam kredītriska pieaugumam, vērtības samazinājumu mēra, izmantojot aktīva mūža SKZ, nevis 12 mēnešu SKZ.

Koncerns ir piemērojis 9. SFPS pielautos operacionālos atvieglojumus attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādu vērtēšanu – pircēju un pasūtītāju parādus grupē pēc to kredītqualitātes un kavējuma dienām, piemērojot sagaidāmo kredītzaudējumu procentu katrai attiecīgajai grupai. SKZ likmes ir aplēstas, ņemot vērā pēdējo trīs gadu maksājumu vēsturi, koriģējot šo rādītāju ar mērķi ņemt vērā informāciju par tagadni un nākotnes prognozēm.

Saistīto pušu parādi, kā arī saistītajām pusēm izsniegtie aizdevumi, tiek izdalīti atsevišķā grupā, kuras SKZ rēķina, ņemot vērā ne tikai pagātnes pieredzi, bet arī to galējā īpašnieka – Latvijas Republikas – kredītreitingu un nākotnes attīstības prognozes. Aizdevumi, kas izsniegti meitas sabiedrībām, tiek uzskatīti par aktīviem ar tādu kredītrisku, kas nav būtiski palielinājies kopš sākotnējās atzīšanas brīža, līdz ar to SKZ aprēķinā iekļauj nākamo 12 mēnešu laikā sagaidāmos kredītzaudējumus.

Uzkrājums vērtības samazinājumam tiek iekļauts atsevišķā uzkrājumu kontā un zaudējumi tiek atzīti Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā. Ja nākamajā periodā pēc vērtības samazināšanās atzīšanas zaudējumu summa samazinās un šis samazinājums var būt objektīvi saistīts ar notikumu pēc vērtības samazināšanās atzīšanas (piemēram, uzlabojas debitora kredītreitings), tad iepriekš atzīto zaudējumu no vērtības samazināšanās apvērse tiek atzīta Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu saistību amortizētajā iegādes vērtībā sastāvā tiek uzrādīti posteņos Aizņēmumi no kredītiestādēm, Citi aizņēmumi un Parādi piegādātājiem un darbuņēmējiem un pārējie kreditori.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji atzīst to patiesajā vērtībā. Turpmākajos periodos finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificētas kā īstermiņa saistības, ja maksājuma termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tās tiek uzrādītas kā ilgtermiņa saistības.

Aizņēmumi

Sākotnēji aizņēmumi tiek atzīti patiesajā vērtībā, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas. Turpmākajos periodos aizņēmumi tiek uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Starpība starp saņemto naudas līdzekļu apjomu, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas un aizņēmuma dzēšanas vērtību, tiek pakāpeniski ietverta peļņas vai zaudējumu pārskatā, izmantojot aizņēmuma efektīvo procentu likmi. Šī starpība tiek atzīta finanšu izmaksu sastāvā.

Aizņēmumi tiek klasificēti kā īstermiņa saistības, izņemot gadījumus, kad Koncernam ir neatsaucamas tiesības atlikt saistību nokārtošanu uz vismaz 12 mēnešiem pēc bilances datuma.

Finanšu aktīvu un saistību savstarpējais ieskaits

Finanšu aktīvi un saistības tiek savstarpēji ieskaitīti un uzrādīti bilancē neto vērtībās, ja pastāv juridiskas tiesības šādu ieskaitu veikt, kā arī plānots veikt norēķinu pēc neto vērtībām vai arī nodot aktīvu un norēķināties par saistību vienlaicīgi.

2.7. KRĀJUMI

Krājumi tiek uzskaitīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtības. Neto pārdošanas vērtību veido normālas Koncerna darbības gaitā noteiktā krājumu pārdošanas cena, atskaitot krājumu pabeigšanas un pārdošanas izmaksas. Iegādes vērtība tiek noteikta, izmantojot vidējo svērto krājumu novērtēšanas metodi kurināmajam un degvielai un FIFO (pirmais iekšā, pirmais ārā) metodi pārējām krājumu sastāvdaļām.

Nepieciešamības gadījumā novecojušo, lēna apgrozījuma vai bojāto krājumu vērtības samazinājumam tiek izveidoti uzkrājumi vērtības samazinājumam. Krājumiem, kas nav izmantoti ilgāk par gadu, tiek veidoti uzkrājumi 100% apjomā. Uzkrājumu summa tiek iekļauta Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

2.8. AKCIJU KAPITĀLS UN MAKSĀJUMI PAR VALSTS KAPITĀLA DAĻU IZMANTOŠANU (DIVIDENDES)

Koncerna mātes sabiedrības akciju kapitālu veido parastās vārda akcijas. Visas Koncerna mātes sabiedrības akcijas ir dematerializētas akcijas. Akcijas nominālvērtība ir viens EUR.

Koncerna mātes sabiedrības akcionāram izmaksājamās dividendes jeb maksājumi par valsts kapitāla daļu izmantošanu tiek atspoguļotas kā saistības Koncerna konsolidētajos finanšu pārskatos periodā, kurā Koncerna mātes sabiedrības akcionārs apstiprina dividenžu apmēru.

2.9. REZERVES

Daļu no Koncerna mātes sabiedrības peļņas pēc nodokļu nomaksas, pamatojoties uz Koncerna mātes sabiedrības akcionāru sapulces lēmumu, var ieskaitīt rezerves kapitālā. Šim nolūkam pašu kapitāla sastāvā ir izveidotas "Rezerves". Rezervju izmantošana un sadalīšana ir akcionāru sapulces kompetencē.

2.10. UZKRĀTĀS NEIZMANTOTO ATVAĪNĀJUMU IZMAKSAS

Uzkrātās neizmantoto atvaļinājumu izmaksas tiek aprēķinātas katram darbiniekam, reizinot neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu uz pārskata gada beigām ar dienas vidējo darba samaksu pārskata gada pēdējos sešos mēnešos un pieskaitot darba devēja daļu par sociālās apdrošināšanas iemaksām.

2.11. UZKRĀJUMI

Uzkrājumi tiek atzīti, kad Koncernam pagātnes notikumu rezultātā ir radušās juridiskas vai prakses radītas saistības, un ir paredzams, ka šo saistību izpildei būs nepieciešama ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšana no Koncerna, un saistību apjomu iespējams pietiekami ticami novērtēt.

Ja Koncerns paredz, ka uzkrājumu izveidošanai nepieciešamie izdevumi tiks daļēji vai pilnībā atmaksāti, šo izdevumu atmaksa tiek atzīta kā atsevišķs aktīvs tikai un vienīgi tad, kad ir praktiski skaidrs, ka šie izdevumi patiešām tiks atmaksāti. Ar jebkādu uzkrājumu saistītās izmaksas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā tiek atspoguļotas, atskaitot summas, kas ir atgūtas.

2.12. PĀRSKATA GADA UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

Uzņēmumu ienākuma nodokli uzrāda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts saskaņā ar tiesību aktiem, kas ir spēkā pārskata perioda beigās. Spēkā esošie tiesību akti nosaka 20 procentu nodokļa likmi no aprēķinātās ar nodokli apliekamās bāzes, kura pirms nodokļa likmes piemērošanas korigēta, ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamo objekta vērtību dalot ar koeficientu 0,8.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis, kas aprēķināts no peļņas sadales dividendēs, tiek uzrādīts Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā atsevišķi, bet pārējos gadījumos - pie pārējās saimnieciskās darbības izmaksām.

Atliktā nodokļa aktīvi vai saistības neveidojas, jo nav atšķirības starp aktīvu un saistību bilances vērtībām un to nodokļu bāzi. Tā kā Koncerna mātes sabiedrība kontrolē Koncerna meitas sabiedrību dividenžu politiku, tā spēj kontrolēt arī ar ieguldījumiem meitas sabiedrībās saistīto pagaidu atšķirību apvēršes laiku, tai skaitā pagaidu atšķirības, kas rodas no nesadalītās peļņas. Tādējādi, Koncerna konsolidētajos finanšu pārskatos tiek atzītas atliktā nodokļa saistības attiecībā uz pagaidu atšķirībām, kas izriet no nesadalītās peļņas, piemērojot nesadalītajai peļņai piemērojamo nodokļa likmi, ja vien *Koncerns* nav izvērtējis, ka dividendes tiks sadalītas pārredzamā nākotnē.

2.13. IEŅĒMUMU ATZĪŠANA

Ieņēmumi ir atlīdzība, kuru saņem pamatdarbības veikšanas rezultātā. Ieņēmumus mēra līgumā noteiktās darījuma cenas apmērā. Darījuma cena ir summa, kuru Koncerns sagaida saņemt pēc kontroles nodošanas par precēm vai pakalpojumiem, izņemot trešo pušu vārdā iekasētās summas (piem., pievienotās vērtības nodokli). Darījuma cena tiek samazināta par piešķirtajām atlaidēm vai cita veida labumiem, kuri tiek piešķirti pircējam. Specifiski kritēriji Koncerna ieņēmumu atzīšanai katram no ieņēmumu veidiem minēti zemāk.

Koncerna sabiedrībām nav tādu līgumu ar klientu, kuru ietvaros būtu paredzēts norēķinu periods vairāk kā viens gads, līdz ar to Koncerns neveic korekcijas, lai atspoguļotu naudas vērtības izmaiņas laika gaitā. Turklāt, norēķinos nav paredzēta mainīgā atlīdzība.

Ieņēmumi no preču pārdošanas tiek atzīti kontroles nodošanas brīdī, t.i., brīdī, kad Koncerns attiecīgo precī ir piegādājis klientam un tas ir precī akceptējis, kā arī ir ticams, ka debitora parāds ir atgūstams.

Ieņēmumi no pakalpojumu sniegšanas tiek atzīti tajā finanšu periodā, kad pakalpojumi tika sniegti, ņemot vērā kopējo sniegtā pakalpojuma attiecību pret kopējo līgumā noteikto pakalpojumu, ja piemērojams.

Koncerna sabiedrības sniedz šādus pakalpojumus (tiek atzīti saskaņā ar 15. SFPS):

- **Kravu pārvadājumi** – SIA “LDZ CARGO” veic kravu pārvadājumus:
 - no nosūtīšanas stacijas līdz saņemšanas stacijai (Latvijas teritorijā un Igaunijas teritorijā) iekšzemes pārvadājumos;
 - no robežstacijas līdz pieostas stacijai vai sauszemes robežstacijai tranzīta pārvadājumos;
 - no robežstacijas līdz saņēmējstacijai vai pretējā virzienā (importa un eksporta pārvadājumiem).

Ieņēmumi par sniedzamajiem kravu pārvadājumu pakalpojumiem sastāv no tarifa maksas, kā arī papildu samaksas, kas nav iekļauta tarifā un tiek noteikta pēc līguma. Maksa par kravu pārvadājumiem tiek noteikta saskaņā ar pārvadājuma tarifu – likmju sistēmu, kas ietver informāciju par pārvadājumu attālumiem, maksas aprēķināšanas kārtību un pārvadājumu maksu, kas sastāv no pārvadāšanas maksas, maksas par papildu operācijām un citiem ar pārvadājumiem saistītiem pakalpojumiem. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

- **Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumi** - nodrošina piekļuvi dzelzceļa infrastruktūrai un to infrastruktūras pārvaldītājs bez diskriminācijas sniedz visiem pārvadātājiem. LDz sniedz publiskās lietošanas minimālā piekļuves pakalpojuma kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, pakalpojumu (minimālais piekļuves pakalpojumu komplekss).

LDz ir piešķirta valsts budžeta dotācija pasažieru segmenta izmaksu segšanai līdz pilnajām izmaksām un dotācija pasažieru stacijām līnijās, kur pasažieru kustība pārtraukta. Par saņemtās dotācijas apmēru (neieskaitot PVN) ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā saskaņā ar 20. SGS.

- **Apkalpes vietu uzturēšanas pakalpojumi** – pasažieru staciju un pieturas punktu izmantošanas pakalpojumi. LDz sniedz sekojošus apkalpes vietas pakalpojumus pasažieru stacijās: biļešu pārdošanas vietu, pasažieru apziņošanas sistēmu un pasažieriem paredzēto telpu lietošana. Ieņēmumi (neieskaitot PVN) tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā saskaņā ar 20. SGS.
- **Infrastruktūras pārvaldītāja papildpakalpojumi, t.sk. apkalpes vietu pakalpojumi** - kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumi (kravas vagonu apstrāde, veicot vai neveicot vilcienu formēšanu), kravas vagonu tehniskā apkope un apskate – kravas vagonu tehniskās pārbaudes pamatpakalpojumi un papildpakalpojumi, tekošais atkabes remonts, kravas vagonu glabājuma pakalpojumi un kravas vagonu starpniecības norēķinu pakalpojumi u.c. ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Specifiskie pakalpojumi, kas saistīti ar infrastruktūras apkalpošanu un remontu** - sliežu ceļu un tiltu klātnes būve un remonts, pārmiju pārvedu nomaiņa, dzelzceļa mašīnu, instrumentu un mehānismu remonts un vagonu modernizācija, sliežu metināšanas darbi un garsliežu transportēšana, ūdens novadsistēmu ierīkošana un remonts, zemes klātnes sagatavošana. Ieņēmumi tiek atzīti, sniedzot apkalpošanas darbus, vai arī, kad remontdarbi tiek pabeigti.
- **Ekspedīcijas pakalpojumi** – kravu transportēšanas maršrutu izstrādāšana, dzelzceļa kravu pārvadājumu organizēšana, t.sk. pārvadājumu dokumentu noformēšana, muitas formalitāšu kārtošana, kravas nosūtīšana/saņemšana. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumi** – LDz sniedz elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus fiziskajām un juridiskajām personām, t.sk. atkarīgajām sabiedrībām. Elektroenerģijas sadales (vilces apakšstaciju un kontakttīklu) izmaksas pasažieru vilcienu vilces vajadzībām ir iekļautas maksā par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pārvadājumu izmantošanu un šajā pakalpojumā neietilpst.

Elektroenerģijas patērētājiem LDz sniedz elektroenerģijas realizācijas pakalpojumus, pildot saistības, ko nosaka "Elektroenerģijas tirgus likums", likums "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" un Ministru kabineta noteikumi Nr. 635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi". LDz darbojas kā primārais pakalpojumu sniedzējs, tādējādi ieņēmumi un izmaksas tiek atzīti bruto vērtībā. Ieņēmumi tiek aprēķināti, reizinot tarifu ar patērēto kilovatstundu skaitu, un tiek atzīti periodā, kad patēriņš veikts.

- **Principāla pakalpojumi** ietver ieviešanas kopsavilkuma deklarācijas iesniegšanu, muitas procedūras – tranzīta noformēšanu, pagaidu uzglabāšanu. Atbilstoši līgumam starp LDz un SIA "LDZ CARGO" *Sabiedrība* kā tranzīta procedūras izmantošanas atļaujas turētājs iesniedz tranzīta procedūras deklarācijas un noformē preču pagaidu uzglabāšanas deklarācijas, kā arī veic citas muitas procedūras - tranzīts ieviešanas nodrošināšanas darbības. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Ritošā sastāva remontdarbi un tehniskā apkope** – ietver SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" pakalpojumus, kas saistīti ar dīzeļlokomotīvu tehnisko apkopi un remontu; kravas un manevru dīzeļlokomotīvu modernizāciju; dzelzceļa ritošā sastāva kalpošanas termiņa pagarināšanas darbiem, mezglu un agregātu remontu, kravas vagonu depo un kapitālo remontu; kravas vagonu kalpošanas laika pagarināšanu; cisternu un segto vagonu kapitālo remontu; ar sliežu ceļu mašīnu remontu un tehniskā stāvokļa pārbaudi. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Vilces nodrošināšanas pakalpojumi** – SIA "LDZ CARGO" sniedz lokomotīvu brigāžu pakalpojumus gan "Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrībām, gan citiem kravu pārvadātājiem un citiem ārējiem klientiem to saimnieciskās darbības nodrošināšanai. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Elektronisko sakaru pakalpojumi** – datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumi, piekļuves elektronisko sakaru tīkla infrastruktūrai pakalpojumi. Ieņēmumi tiek atzīti pēc faktiskās tīkla izmantošanas attiecīgajā pārskata periodā.
- **Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi** - ietver pakalpojumus, kas saistīti ar kravu un pasažieru pārvadājumu informācijas sistēmām, vilcienu kustību, kā arī biznesa atbalsta, kontroles un vadības informācijas sistēmām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Būvniecības pakalpojumi** – ietver pašu spēkiem veiktos būvdarbus dzelzceļa infrastruktūras objektos. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Dīzeļdegvielas uzglabāšana un realizācija** – degvielas realizācijas pakalpojumu sniedz SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" Ekipēšanas centra degvielas bāzes. Galvenokārt šis pakalpojums tiek sniegts dzelzceļa pārvadātājiem. Ieņēmumi no dīzeļdegvielas realizācijas tiek atzīti degvielas pārdošanas brīdī – kad degviela tiek iepildīta transportlīdzeklī. Ieņēmumi no citiem ar degvielu saistītiem pakalpojumiem tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Nesagraujošās kontroles laboratorijas pakalpojumi** - ietver pakalpojumus, kas saistīti ar manometru kalibrēšanu, pirmreizēju un atkārtotu verifikāciju; dzelzceļa ritošā sastāva mezglu un detaļu nesagraujošo kontroli (ar vizuālo, ultraskaņas, magnētisko daļiņu un virpuļstrāvas metodēm); dzelzceļa cisternu 3. - 9. klases vielu pārvadāšanai atbilstības vērtēšanu; dzelzceļa ritošā sastāva atjaunošanas remonta ar kalpošanas laika pagarināšanu atbilstības vērtēšanu; ģeometrisko mērīšanas līdzekļu pārbaudi. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Apsardzes pakalpojumi** – SIA "LDZ apsardze" veic dažādu objektu un dzelzceļa kravu fizisko apsardzi, projektē un montē dažādas apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmas, kam ekspluatācijas laikā veic tehnisko apkopi un uzturēšanu, kā arī veic saņemto trausmes signālu monitoringu. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Citi pakalpojumi** – šajos pakalpojumos ietilpst vilcienu komercapmaksas pakalpojumi, tehnoloģisko centru un nodošanas punktu darbības nodrošināšanas pakalpojumi, infrastruktūras pārvaldītāja specifiskie pakalpojumi, un dažādi citi neliela apjoma pakalpojumi juridiskām un fiziskām personām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Koncerns sniedz šādus pakalpojumus (tiek atzīti saskaņā ar 16. SFPS):

- **Nomas pakalpojumi** – Koncerns ēkas, būves, zemi, lokomotīves un pārējos pamatlīdzekļus, kuri nav nepieciešami saimnieciskās darbības nodrošināšanai, iznomā pārvadātājiem un citām ar dzelzceļa sistēmas darbību saistītajām uzņēmējdarbībām un iestādēm. Neizmantoto platību, kas atrodas dzelzceļa infrastruktūras objektos, iznomāšana ārējiem klientiem samazina pamatpakalpojuma pašizmaksu. Rezultātā palielinās pamatpakalpojuma konkurētspēja, kā arī paaugstinās objektu izmantošanas efektivitāte. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Procentu ienākumi (tiek atzīti saskaņā ar 9. SFPS)

Procentu ienākumi tiek atzīti pēc uzkrājumu metodes, pielietojot efektīvo procentu likmi. Procentu ieņēmumi no naudas un naudas ekvivalentiem tiek klasificēti kā finanšu ienākumi.

Ienākumi no soda naudām

Ievērojot piesardzības principu, līgumsodus, t.sk. nokavējuma naudu par kavētiem norēķiniem, ieņēmumos atzīst tikai pēc to saņemšanas.

Ienākumi no dividendēm

Ienākumi no dividendēm tiek atzīti, kad rodas likumīgas tiesības uz tām.

2.14. NOMAS LĪGUMI

Klasifikācija

Līguma noslēgšanas brīdī Koncerns izvērtē, vai līgums ir noma vai ietver nomu. Līgums ir noma vai ietver nomu, ja līgums piešķir tiesības kontrolēt identificējama aktīva izmantošanu noteiktu laika periodu apmērā pret atlīdzību. Lai izvērtētu, vai līgums ir noma vai ietver nomu, Koncerns izvērtē, vai:

- Līgums paredz identificējamā aktīva izmantošanu – aktīvs var tikt norādīts tieši vai netieši un tam ir jābūt fiziski nošķiramam vai jāatspoguļo visu aktīva kapacitāti no fiziski nošķirama aktīva. Ja piegādātājam ir nozīmīgas tiesības aizstāt aktīvu, aktīvs nav identificējams;
- Koncernam ir tiesības gūt visus saimnieciskos labumus no identificējamā aktīva izmantošanas visā tā lietošanas periodā;
- Koncernam ir tiesības noteikt identificējamā aktīva izmantošanas veidu. Koncernam ir tiesības noteikt izmantošanas veidu, kad tā var pieņemt lēmumu par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots. Gadījumos, kad attiecīgi lēmumi par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiek izmantots, ir iepriekš noteikti, Koncernam ir jāvērtē, vai tam ir tiesības darboties ar aktīvu vai norīkot darbošanos ar aktīvu noteiktā veidā, vai Koncerns ir paredzējis aktīva lietošanu tādā veidā, kas iepriekš nosaka to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots.

Līguma, kas ietver nomas sastāvdaļu vai vairākas nomas sastāvdaļas, sākotnējā novērtēšanā vai atkārtotas novērtēšanas gadījumā Koncerns attiecina uz katru nomas sastāvdaļu to relatīvo atsevišķo cenu.

Nomnieks

Noma tiek atzīta kā tiesības izmantot aktīvu un tam atbilstošās nomas saistības datumā, kad nomātais aktīvs ir pieejams Koncernam lietošanā. Tiesību izmantot aktīvu izmaksas veido:

- nomas saistību sākotnējā novērtējuma summas;
- jebkuri nomas maksājumi, kas izdarīti sākuma datumā vai pirms tā, atskaitot saņemtos nomas veicināšanas maksājumus;
- jebkuras sākotnējās tiešās izmaksas.

Nolietojums tiek rēķināts pēc lineārās metodes no nomas sākuma datuma līdz nomas termiņa beigām, ja vien nav plānots aktīvu izpirkt. Tiesības izmantot aktīvu periodiski tiek samazinātas par zaudējumiem no vērtības samazināšanās, ja tādi ir, un koriģētas, ņemot vērā nomas saistību pārvērtēšanu.

Aktīvi un saistības, kas izriet no nomas, to sākotnējās piemērošanas datumā tiek novērtēti atlikušo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā, kas diskontēta, izmantojot Koncerna salīdzināmo procentu likmi. Nomas saistībās iekļauj šādu nomas maksājumu patreizējo vērtību:

- fiksēti nomas maksājumi (ieskaitot pēc būtības fiksētos nomas maksājumus), atskaitot nomas veicināšanas maksājumus;
- mainīgie nomas maksājumi, kas ir atkarīgi no indeksa vai likmes;
- maksājumi, kas jāveic nomniekam saskaņā ar atlikušās vērtības garantijām;
- pirkšanas iespējas izmantošanas cena, ja ir pietiekams pamats uzskatīt, ka nomnieks izmantos šo iespēju, un
- soda naudas maksājumi par nomas izbeigšanu, ja nomas termiņš atspoguļo to, ka nomnieks izmanto iespēju izbeigt nomu.

Nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, ja mainās nākotnes nomas maksājumi, jo ir mainījies indekss vai likme, ko lieto šo maksājumu noteikšanai, ja mainās Koncerna aplēse par paredzamo maksājumu apmēru, vai, ja Koncerns maina savu izvērtējumu par pirkšanas iespējas izmantošanu, nomas termiņa pagarināšanu vai izbeigšanu. Kad nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, attiecīga korekcija tiek veikta lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtībā vai atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtība samazinās līdz nullei.

Katrs nomas maksājums tiek sadalīts starp nomas saistībām un procentu izdevumiem par nomas saistībām. Nomas saistību procentu izdevumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā nomas periodā, lai veidotu konstantu periodisku procentu likmi atlikušajai nomas saistībai katrā periodā.

Īstermiņa noma un noma, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību

Nomas maksājumi, kas saistīti ar īstermiņa nomu vai nomu, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību, tiek atzīti kā izdevumi pēc lineārās metodes peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Īstermiņa noma ir noma, kuras nomas termiņš sākuma datumā ir 12 mēneši vai mazāk.

Iznomātāja uzskaitē

Nomas darījumus, kuri pēc savas būtības nodod nomas ņēmējam visus riskus un atbildību, kas raksturīgi īpašumtiesībām uz aktīvu objektu, klasificē kā finanšu nomas darījumus. Nomas darījumi, kurā iznomātājs patur nozīmīgu daļu no īpašumtiesībām raksturīgā riska un atbildības, tiek klasificēti kā operatīvā noma.

Aktīvi, kas tiek iznomāti operatīvajā nomā, tiek uzrādīti pamatlīdzekļu sastāvā iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu. Nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes. Nomas ieņēmumi no operatīvās nomas un no klientiem saņemtās priekšapmaksas tiek iekļauti atbilstošā nomas perioda konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.15. VALSTS LĪDZFINANSĒJUMS UN ES LĪDZEKĻI

Valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek atzīti to patiesajā vērtībā brīdī, kad ir pietiekama pārlicība par to saņemšanu un var ticami apgalvot, ka Koncerns būs spējīgs pildīt visus ar šo līdzekļu saņemšanu saistītos noteikumus.

Uz aktīviem (pamatlīdzekļiem) attiecināmais valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek uzrādīti bilances postenī "Nākamo periodu ieņēmumi" un periodiski atzīti Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā proporcionāli attiecīgo aktīvu (pamatlīdzekļu) nolietojumam to lietderīgās izmantošanas laikā.

LDz galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs. Šī uzdevuma nodrošināšanai zaudējumu kompensēšanai atbilstoši Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļai paredzēts saņemt valsts finansējumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai, tā kā valstij ir jānodrošina, ka valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja peļņas un zaudējumu pārskatā ieņēmumi no infrastruktūras maksām, peļņa no citas komercdarbības, neatmaksājami ieņēmumi no privātiem avotiem, kā arī valsts finansējums (attiecīgajā gadījumā iekļaujot arī no valsts saņemtos avansa maksājumus) ir vismaz līdzsvarā ar infrastruktūras izdevumiem,

Pārskata gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts cita veida ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, būtu atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

2.16. SAISTĪTĀS PUSES

Par saistītajām pusēm tiek uzskatīti valsts, Koncernā ietilpstošo sabiedrību Valdes un Padomes locekļi, viņu tuvi ģimenes locekļi un sabiedrības, kurās minētajām personām ir kontrole vai būtiska ietekme.

2.17. NOTIKUMI PĒC BILANCES DATUMA

Konsolidētajā finanšu pārskatā tiek atspoguļoti tādi notikumi pēc pārskata gada beigām, kas sniedz papildu informāciju par Koncerna finansiālo stāvokli bilances sagatavošanas datumā (korigējošie notikumi). Ja notikumi pēc pārskata gada beigām nav koriģējoši, tie tiek atspoguļoti konsolidētā finanšu pārskata pielikumos tikai tad, ja tie ir būtiski.

2.18. DARBINIEKU LABUMI

Sociālās apdrošināšanas un pensiju plāna iemaksas

Koncerns veic sociālās apdrošināšanas maksājumus valsts pensiju apdrošināšanai valsts fondēto pensiju shēmā saskaņā ar Latvijas likumdošanu. Valsts fondēto pensiju shēma ir fiksētu iemaksu pensiju plāns, saskaņā ar kuru Koncerna sabiedrībai jāveic likumā noteikta apjoma maksājumi. Koncerna sabiedrībai nerodas papildu juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja valsts fondēto pensiju shēma nevar nokārtot savas saistības pret darbiniekiem. Sociālās apdrošināšanas iemaksas tiek atzītas kā izmaksas, izmantojot uzkrājumu principu, un ir iekļautas darbinieku izmaksās.

2.19. KONSOLIDĀCIJAS PAMATPRINCIPI

Par Koncerna meitas sabiedrību tiek uzskatīta tāda sabiedrība, kuras finanšu vai operatīvo darbību kontrolē Koncerna mātes sabiedrība. Kontrole tiek uzskatīta par esošu, ja Koncerna mātes sabiedrībai pieder vairāk nekā 50% no meitas sabiedrības akcijām vai kapitāla daļām vai arī tai ir spēja kontrolēt visus operatīvos lēmumus, ko pieņem attiecīgā meitas sabiedrība.

Koncerna meitas sabiedrību finanšu pārskati tiek konsolidēti no brīža, kad mātes sabiedrība ir ieguvusi kontroli pār meitas sabiedrību, un konsolidācija tiek pārtraukta, kad šī kontrole beidzas.

Sabiedrību finanšu pārskati tiek sagatavoti, lietojot vienotas grāmatvedības un finanšu politikas līdzīgiem darījumiem un citiem notikumiem līdzīgos apstākļos. Nepieciešamības gadījumā Koncerna meitas sabiedrību uzskaites un novērtēšanas metodes var tikt mainītas, lai nodrošinātu atbilstību Koncernā lietotajām uzskaites un novērtēšanas metodēm. Konsolidētie finanšu pārskati ietver mātes sabiedrības un meitu sabiedrību gada pārskatus par 2024. gadu. Koncerna sabiedrību gada pārskatu periodi ir vienādi un sakrīt ar kalendāro gadu.

Darījumi starp Koncerna sabiedrībām, savstarpējie atlikumi un nerealizētā peļņa vai zaudējumi no darījumiem starp Koncerna sabiedrībām tiek izslēgti.

3. BŪTISKI PIEŅĒMUMI UN SPRIEDUMI

Lai sagatavotu konsolidētos finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, nepieciešams izdarīt būtiskus pieņēmumus. Tāpat, sagatavojot pārskatus, Vadībai ir nepieciešams izdarīt pieņēmumus un spriedumus, piemērojot Koncerna izvēlēto uzskaites politiku.

Konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošana, izmantojot SFPS, prasa izmantot aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē konsolidētos finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un saistību vērtības un pielikumos sniegto informāciju konsolidēto finanšu pārskatu datumā, kā arī pārskata periodā atzītos

ieņēmumus un izdevumus. Faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. Jomas, kuras vairāk var ietekmēt pieņēmumi, ir Vadības pieņēmumi un aprēķini, nosakot aktīvu atgūstamo vērtību un uzkrājumu lielumu.

Pamatlīdzekļu lietderīgās kalpošanas periods

Katrā pārskata perioda beigu datumā Koncerns izvērtē tā pamatlīdzekļu atlikušo lietderīgās kalpošanas periodu. Balstoties uz pēdējiem Koncerna mātes sabiedrības Finanšu direkcijas veiktiem novērtējumiem, esošais lietderīgās kalpošanas laiks ir atbilstošs Koncerna pamatlīdzekļu faktiskās izmantošanas laikam.

Uzkrājumi

Novērtējot uzkrājumu apjomu, Vadība balstās uz aplēsēm par iespējamo saistību apjomu, kā arī termiņu, kurā saistības varētu realizēties. Gadījumā, ja šie notikumi nerealizējas vai realizējas citādāk, faktisko izmaksu apjoms var atšķirties no aplēstā. Detalizētāka informācija par pieņēmumiem attiecībā uz uzkrājumiem sniegta 21. pielikumā.

Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums

Iepriekšējos gados pamatlīdzekļu vērtības samazinājums atzīts saimnieciskajā darbībā neizmantotiem pamatlīdzekļiem, kā arī tādiem aktīviem, kuriem nākotnes sagaidāmie saimnieciskie labumi ir būtiski zemāki nekā to bilances vērtība. Nozīmīgākā vērtības samazinājuma summa atzīta attiecībā uz ēkām, būvēm un sliežu ceļiem, pamatojoties uz nākotnes naudas plūsmām no šo pamatlīdzekļu izmantošanas pakalpojumu sniegšanā.

Veicot vērtības samazinājuma pārbaudi, visi LDz aktīvi sadalīti naudu ienesošajās vienībās – ģeogrāfiskajos sliežu ceļu iecirkņos. Katram iecirknim vērtētas vērtības samazināšanās pazīmes un iecirkņiem ar vērtības samazināšanās pazīmēm, veikta vērtības samazināšanās pārbaude. Galvenie vērtības samazināšanās indikatori ir pasažieru pārvadājumu neesamība vai samazinājums konkrētajā iecirknī, kā arī kravu pārvadājumu apjomu būtisks samazinājums.

Finanšu līdzsvara maksājums

LDz galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs. Šī uzdevuma nodrošināšanai zaudējumu kompensēšanai atbilstoši Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļai paredzēts saņemt valsts finansējumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai, tā kā valstij ir jānodrošina, ka valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja peļņas un zaudējumu pārskatā ieņēmumi no infrastruktūras maksām, peļņa no citas komercdarbības, neatmaksājami ieņēmumi no privātiem avotiem, kā arī valsts finansējums (attiecīgajā gadījumā iekļaujot arī no valsts saņemtos avansa maksājumus) ir vismaz līdzsvarā ar infrastruktūras izdevumiem,

Pārskata gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts cita veida ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, būtu atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Daudzgaļu līgums, kas tika noslēgts 2018. gadā, bija spēkā līdz 2022. gada 31. decembrim, pašlaik noris darbs pie jauna līguma noslēgšanas turpmākajiem periodiem.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Pļavnieks

Valdes loceklis

M.Ķeņģis

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu